

új kéve

AZ ÉSZAKI MAGYAR PROTESTÁNS GYÜLEKEZETEK LAPJA

*Ballag már az esztendő,
Vissza-visszanézve,
Nyomában az öccse jó,
Vígán füttyörészve.*

*Beéri az öreget
S válláról a terhet
Legényesen leveszi,
Pedig még csak gyermek.*

*Lépegetnek szótlantul
S mikor éjjél eljő,
Férfiasan kezet fog
Múlttal a jövőendő.*

Kányádi Sándor: Ballag már

MOLNÁR-VERESS PÁL *lelkész*
az Egyháztanács lelkészi elnöke
523 98 HÖKERUM Tángagárde 136
Mobil: +46-70-602 29 68
E-mail: tggparokia@gmail.com

EGYHÁZI TISZTSÉGVISELŐK

Dr. SEBESTYÉN GÁBOR
a Stockholmi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács világi elnöke
országos főfelügyelő
126 47 HÄGERSTEN Fastlagsvägen 42/1
Tel: +46-8-184 172 Mobil: +46-73-966 04 75
E-mail: gabor.sebestyen@yahoo.com

GAAL ANDRÁS
a Jönköpingsi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
országos főgondnok
567 31 VÄGGERYD Smedbygatan 21
Tel: +46-393-161 69
E-mail: gaal.andras@telia.com

TÓTH ILDIKÓ
a Sölvesborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
országos főjegyző
294 34 SÖLVESBORG Rektor Dahlg 4 H
Tel: +46-456-140 37 Mob: +46-73-025 40 14
E-mail: tothildiko41@gmail.com

PITLIK PÁLHÁZI KATALIN
a Malmöi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
217 46 MALMÖ Roskildevägen 9 A
Tel: +46-40-267 638
E-mail: p.palhazi@telia.com

Ifj. VASZI ÁRPÁD
a Helsingborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
254 49 HELSINGBORG Jakfålsgatan 62
Mobil: +46-76-008 08 76
E-mail: avaszi@tele2.se vagy avaszi@yahoo.se

KOVÁCS ANDREA
központi pénztáros
260 50 BILLESBOLM Ivarsgatan 6
Tel: +46-42-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovising.se

DEÁK GYÖRGY
a Borås-i Gyülekezet felügyelője
507 54 BRÄMHULT Jutegatan 11
Tel: +46-33-230 307
E-mail: deak.gyuri@hotmail.com

FEKETE JENŐ
az Eskilstunai Gyülekezet felügyelője
633 53 ESKILSTUNA Klarbärsvägen 23
Tel: +46-16-120 039 Mobil: +46-70-920 33 72
E-mail: jeno.fekete43@gmail.com

HERCZEGHNÉ DR. JUHÁSZ EDIT
az Uppsala-i Gyülekezet megbízott felügyelője
740 22 BÄLINGE Åkerby 219
Mobil: +46-73-772 68 25
E-mail: hunszkita@gmail.com

JORDÁKY BÉLA
a Gäteborgi Gyülekezet felügyelője
428 35 KÄLLERED Gamlehagsvägen 19
Tel: +46-31-795 25 02 Mob: +46-70-562 31 08
E-mail: bela.jordaky@telia.com

PÉTER CSABA
a Växjö-i Gyülekezet felügyelője
a Szeretetszolgálat országos megbízottja
352 55 VÄXJÖ Raskens väg 51
Mobil: +46-70-454 51 21
E-mail: csaba.peter@hotmail.com

LINDBERG BRUSTKERN KATALIN
a Västerås-i Gyülekezet felügyelője
724 70 VÄSTERÅS Grönfinksvägen 12
Mobil: +46-73-673 59 58
E-mail: csisszancs@freemail.hu

SÁRKÁNY SÁNDOR
a Halmstadi Gyülekezet felügyelője
312 40 GENEVAD Lillgatan 2
Mobil: +46-70-972 46 78
E-mail: sandorsarkany@yahoo.com

SOÓS ERZSÉBET
a Ljungby-i Gyülekezet felügyelője
341 31 LJUNGBY Tegelbruksatan 6
Tel: +46-372-848 35 Mobil: +46-72-518 48 35
zsoka125@hotmail.com

TÁNGAGÁRDE GYÜLEKEZETI OTTHON
523 98 HÖKERUM Tángagárde 136
Mobil: +46-70-602 29 68

„A hatvan évhez közeledő életemben megközelítőleg sem éreztem soha olyan lehangoltságot, levertséget és megszegyenülést, mint mikor székhelyemet és tűzhelyemet gazdátlanul kellett hagynom”

Román betörés 1916-ban

Románia az I. világháború kitörésekor, 1914-ben az ország semlegessége mellett döntött, majd „1916 nyarán a Monarchia katonai kudarcai meggyőzték a bukaresti kormányt a hadba lépés aktualitásáról: közelinek ítélve a központi hatalmak katonai vereségét, valamint engedve a franciák és oroszok egyre fokozódó diplomáciai nyomásának, augusztus 17-én Bukarestben titkos katonai megállapodás jött létre Románia és az antant között. Bukarest ígéretet kapott, hogy hadba lépése esetén megkapja Bukovinát a Prut folyóig, az egész Bánságot, a történelmi Erdélyt, Máramarost és Kelet-Magyarországot, nagyjából a Tisza vonaláig. (...) Amikor 1916. augusztus 27-én este 21 órakor Edgar Mavrocordat, Románia bécsi nagykövete átnyújtotta Berchtold osztrák-magyar külügyminiszternek a hadüzenetet, a román csapatok már fél órával korábban megrohanták a Kárpátok hágóit és szorosait, ártalmatlanná téve a határőröket.”

„Az ármányosan kieszelt és külügyi képviselőnkhez eljuttatott hadüzenettel majdnem egyidőben augusztus 27-én éjjel tört be az ellenség vármegyénkbe. És ezen nap nappali óráiban is semmi komolyabb készülletet el nem áruló és barátságos magatartást színlelő ellenség haderejének meglepetésszerű betörése és nyomban való tüzelése határszéli lakosainkat az ágyból riasztotta fel és kényszerítette pánikszerű menekülésre.” A vármegye vezetői elrendelték az evakuálást, így augusztus 28-án már útra kelt a lakosság nagy része. Dr. Gyalóky Sándor főispán és Fejér Sándor alispán utolsók között hagyta el Csíkszeredát. „Augusztus 29-ikén déltájban távoztunk a vármegye házatól és mindenikünk igyekezett – kitől ahogy tellett – hol szekéren, hol gyalog a keserves vándorújtára kelni. Ekkor már a vasúti közlekedés megszűnt, és a katonai hatóság úgyszólván hajtott ki, mondván: siessünk, mert az ellenség pár óra alatt itt lehet, és nem szavatolhat semmiért.

A hatvan évhez közeledő életemben megközelítőleg sem éreztem soha olyan lehangoltságot, levertséget és megszegyenülést, mint mikor székhelyemet és tűzhelyemet gazdátlanul kellett hagynom. Könnyelt szemekkel haladtam a már kihalt és néptelenné vált város között és midőn kiértem az Udvarhely felé vezető és szabad térségen átvonuló állami útra, fájdalommal és keserűséggel tetőpontra hágott (...) Szívet rázó volt azon kínos vergődés, melet a hadba nem vonult öreg és kevésbé munkabíró férfiak valamint a gyenge nők a hamarosan összeszedhető vagyronronsok érdekében kifejtettek.”

„A csíkygyimesi vonal határállomására vasárnap reggel kilenc órakor a Palánkáról várt személyvonat helyett sürgöny érkezett. A drótértésítést Borsos Béla határrendőrtiszt vette át és nyomban elgyalogolt vele a két kilométerre fekvő határkapuhoz. Ott a román határőrök barátságosan fogadták és azzal magyarázták a vonatkésést, hogy egy híd megrongálódott. A délután nyugodtan telt el, sőt este hét órakor megérkezett a személyvonat is. Este kilenckor hirtelen sortűz riasztotta fel Gyimesbükk lakóit. Először mindenki azt hitte, hogy határincidens történt. Borsos Béla határrendőrtiszt és Gödri állomásfőnök a határkapuhoz futottak. Ott a határőrök rájuk kiáltottak: Opreste! És mindjárt tüzelni kezdtek. A két tisztviselő sortűz között futotta meg visszafelé az utat és azonnal fellármázta, és még azon éjszakán útnak is indította a község menekülő lakosságát.”

„1916. Románia betörésével kezdődik Erdély pusztulása, következik a székelyek menekülése. Szekérszámra rohan, fut a föld népe, a Hargita szinte görnyed a menekülő óriási tábora alatt.”

Az idézeteket Daczó Katalin: „Vezényszó nélkül is haptákba állt a század...” című, 2015-ben a Hargita népe kiadó gondozásában megjelent kötetéből válogattuk.

ÚZ VÖLGYE 1916–2016

Ezrek lelték halálukat e gyönyörű, hegygerincek által övezett helyen, a Kárpátok egyik legátjárhatatlanabb szorosában, az Úz-völgyében, mely éppen ezért mindkét világégés során ádáz harcok helyszíne volt. A haza védelmében itt elesett magyar és német hősök sírjai fölött névtelen keresztek százai, s egy kopjafás emlékmű.

1916. augusztus 27-én a hadüzenet nélkül betörő román, majd 1917-ben az orosz csapatok ellen kellett a hazát védelmezni, 1944. augusztus 26-án pedig a román köpenyegfordítás következtében beözönlő szovjet haderővel szemben. Az I. világháborúban 650 magyar, osztrák és német katona lelte itt halálát, a II.-ban pedig több mint 2500, – velük szemben a szovjetek vesztesége meghaladta a 15 ezer főt.

(Folytatás a 4. oldalon)

A megemlékezés ökumenikus istentisztelettel kezdődött, melynek keretében Péter Sándor nyugalmazott, Csintalan László csikdelnei és Vakari Béla csikszentmártoni római katolikus plébánosok, továbbá Bucsi Zsolt Sepsiszentgyörgy-vártemplomi református lelkész és Kondor Ádám teológus, végezetül Molnár Veress Pál svédországi lelkipásztor szolgáltak.

Csintalan László az egybegyülteket köszöntve a kegyelet, az emlékezés és az imádság helyének nevezte a hadisírok szegélyezte Úz terét, mely egykor 400 embernek adott munkát s lakóhelyet. Ma pusztaság; állandó lakója csak egy van. Kérjük a Jóistent, hogy ez a környék ismét azzá váljék, amivé teremtette – fogalmazott.

– Az, hogy mi lovat-, huszárt-, szekeret-, autót-, motort- és embertpróbáló úton jutottunk el e Jóistentől megáldott gyönyörű helyre, egyben azt is jelképezi, hogy a szépért, a jóért és magáért az életért is meg kell küzdeni, áldozatot kell hozni – fűzte tovább a gondolatot Vakari Béla plébános. Úgy, ahogy azok is áldozatot hoztak, akik az Úz-völgyében a Jóisten adta és Szent István által alapított országot, szülőföldjüket és családjaikat védték. Mindezekért nekünk is meg kell küzdenünk mindennapjainkban. Mert amint egykor Márton Áron püspök mondta: „az emberi történelem nem gazdátlanul rohanó szekér. Célját és irányát a Teremtő Isten határozta meg és öröködik fölötte, végrehajtását azonban az emberre bízta. A mindennapi élet áldozatát minden embernek meg kell hoznia, így nekünk is, székely magyaroknak!”

– Isten jónak látta egy kettős feladattal megbízni e nemzetet, mégpedig éppen azzal, hogy maradjon meg magyarok, és maradjon meg kereszténynek. Ha pedig ezért való küzdemünkben azt érezzük, hogy az Úr áldása velünk van, akkor az általa ránk rótt feladat nem válik teherré, – mondta Bucsi Zsolt lelkipásztor.

Molnár Veress Pál a Svédországban, Finnországban és Észtországban, egyáltalán a Skandináviában és a Baltikumban élő magyarok lelkészeként szólt az emlékező gyülekezethez. „Azoknak nevében szólok, akik ha tőlünk több ezer kilométernyi távolságra is, de lélekben most itt vannak velünk. Itt vannak, mert nagyapáik és dédapáik is itt voltak, őrzt álltak és helyt álltak azon a helyen, ahova az Úristen őket rendelte, ahol elődeik ezerévet meghaladó időkben védték szülőföldjüket, melyért mikor annak ideje jött, életüket adták. Őelőttük hajtunk most fejet méltó kegyelettel. Az elesett, a testben régen elporladtak előtt, akiknek lelkei most – hiszem – mégis élnek, velünk vannak ez órában is. Úgy álljunk meg előttük, mint akiknek számadással tartozunk. El kell számolnunk azzal az étellel, amit ajándékként kaptunk, s amely sokuk áldozatából sarjad.” Az enyészet helyén a lelkekben sokszor már csak kihúnyni látszó reményt élesztette újból lángoló hitté: „Ha egykor égig érő fáinknak már csak az emléke maradt ránk, életbevágóan fontos a föld alatt még meglévő gyökereket megkeresni, azokat ápolni és gondozni.

Hiszen azokból a gyökerekből, melyeket eltakarva ápolt a föld, idővel új hajtás sarjad!”

Csikszentmárton polgármestere, Gergely András örvendetesnek mondta, hogy évről évre egyre többen látogatnak erre az őseink vére által megszentelt helyre, de szomorúságát is kifejezte, hogy a két évtizeddel ezelőtt még népes frontharcos csapatból mára csak ketten vannak jelen: a sepsiszentgyörgyi Bartha Mihály és a kápolnási Lőrincz Gábor. Elmondta azt is, hogy a sírkertet körbefutó védőfalra négy-nyelvű tájékoztató táblát helyeztek el, arra buzdítván az oda vetődött látogatókat, hogy ki-ki rója le békésen kegyeletét nemcsak a szülőföldjüket védő magyar és velük szövetséges osztrák és német katonák előtt, hanem a rájuk támadó román, orosz és más nemzetiségű katonák előtt is, tudván, hogy nem kötelezően ellenségek voltak ők, hanem parancsot teljesítettek és kötelességüknek tettek eleget.

A sepsiszentgyörgyi vitéz Bartha Éva nemzetes asszony a 92 esztendő, beteg, és ezért jelen lenni nem tudó dr. Szöcs Dániel üzenetét tolmácsolta: „Ápoljátok és őrizzétek meg Úz-völgye szellemét, adassék tisztelet a hősök emlékének és az életben maradtaknak, akik védték hazájukat, védik szülőföldjüket, anyanyelvüket, magyar nemzeti identitásukat.”

A szentivánlaborfalvi férfi dalárda hol búsuló, hol életre serkentő katonadalokat adott elő, és hagyományörző egyesületek, Háromszék, Csikszék, Udvarhelyszék, Gyergyószék, Kászonszék, Erdővidék huszárainak, a miskolci hagyományörző honvédeknek, különféle vitézi- és lovagrendek tagjainak jelenléte és koszorúzása, a székely himnusz eléneklése tette felemelővé és magasztossá az emlékezést és főhajtást.

Bedő Zoltán írása nyomán

Bartha Mihály és Lőrincz Gábor egykori frontharcosok

Tamás Menyhért

VERSEK ÉDESANYÁM,
KISS EMERENCIA
SOSEM-VOLT
KAPCSOS KÖNYVÉBŐL

(AMIKORON
JEGYESEM, LAJOS
1915-18-AS
ESZTENDŐKBEN
A HÁBORÚT JÁRTA)

Három esztendőtől fogva,
Vagyol háborúnak foglya,
Három tejjes esztendeje,
Várom aszt, hogy visszagyere.

Három esztendőtől fogva,
Bánat ül a guzsajomra,
Három tejjes éve vagyon,
Hogy még híredet se hallom.

Se híredet, se nevedet,
Mán-mán veszem az eszemet,
Testem es mán alig vagyon,
Ne haggyad, hogy bú apasszon.

Ha pediglen veszni találsz,
Küldd el értem es a halált,
Küldd el értem szélsebesen,
Násznagyodul, én-jegyese!

GYARAPODÓ MAGYARSÁG

Mozgalom nemzetünk megmaradásáért

Augusztus utolsó szombatján Székelyföldön, az Úz völgyében, a csinódi Gyümölcsoltó Boldogasszony Ökumenikus Kápolna köré mintegy 250 helybeli, csíkszéki, háromszéki, marosszéki, magyarországi és nyugat-európai imádkozó lélek gyűlt össze: római katolikus, református, unitárius, vagy más felekezetű magyarok. Az imanap keretében Bőjte Csaba ferences szerzetes szentmisét celebrált, melynek keretében elhangzottak azok a népünkért és a magyar családokért megfogalmazott imák, amelyeket a jelenlévők kisebb csoportokra tagolódva közösen fogalmaztak meg.

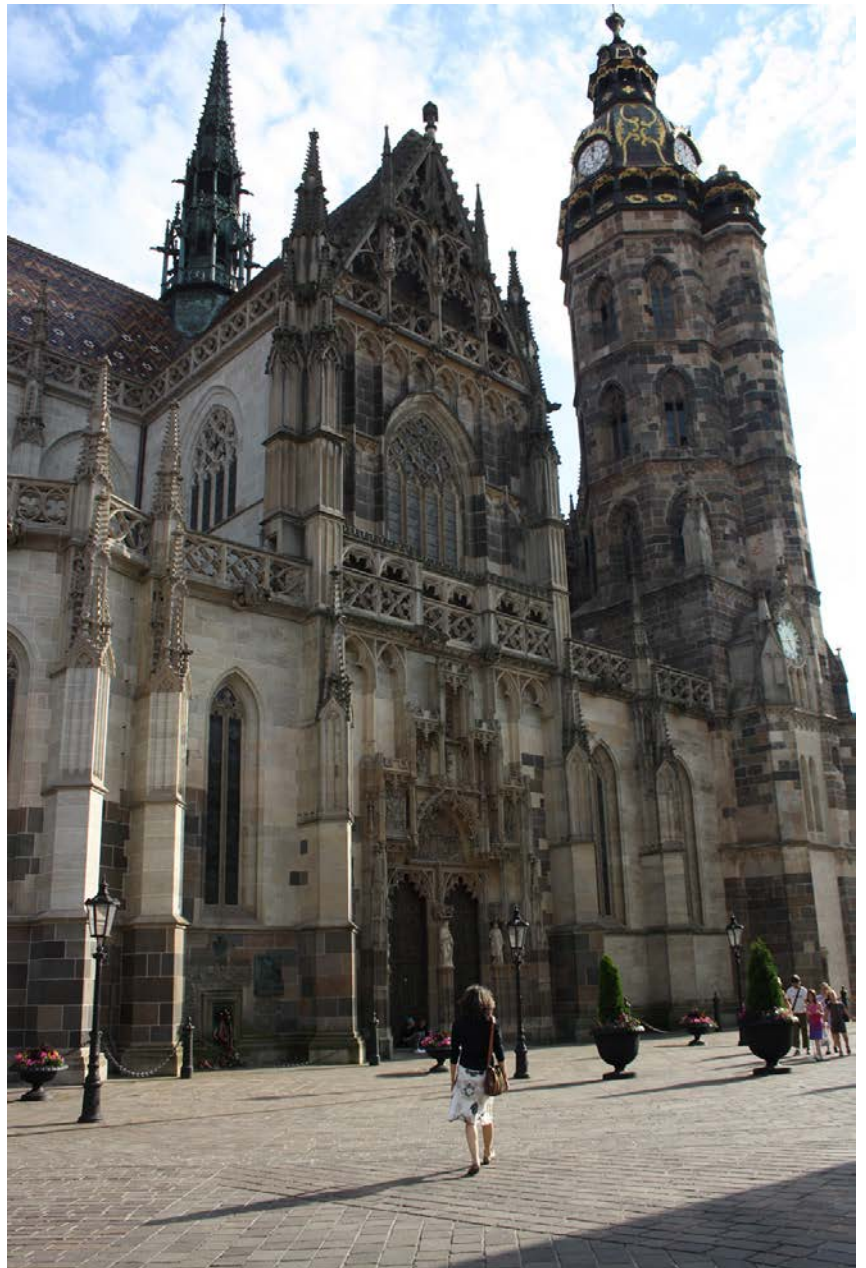
„Fiatal, sokgyermekes édesanyának, édesapának lenni a legcsodálatosabb hivatás ezen a földön, akik nem kívánják rongyrázó világunk hatfogásos ebédjét, a csillogó karriert, hanem képesek Istentől kapott tiszta ösztöneikre hallgatva lázadni, és a pénz, a siker helyett az élő szeretet szolgálatát vállalni” – fogalmazott Csaba atya. A Gyapodó magyarság mozgalom elindítói, Sepsiszéki Nagy Balázs néprajzkutató és felesége Nagy Erika tanítónő együtt vallják: „Sokan megállíthatatlan folyamatnak tartják a népességsökkenést, s vele végleges térvésztesítésünket a ránk bízott tájakon, mások folyton a múltunkat siratják, a jövőt pedig kilátástalannak látják. Mert nincs elég hitük... Mi hiszünk nemzetünk küldetésében, a szebb és békésebb jövődében, s érzékeljük az ébredést. Megtapasztaltuk, hogy létezik magyar összefogás, s meg vagyunk győződve arról, ha hitben és erkölcsben képesek leszünk megerősödni, akkor miénk a JÖVŐ! A jövőnket mi teremtjük azzal, ahogyan a mában cselekszünk. Legyen legalább mustármagnyi a hitünk, és akkor képesek leszünk arra, hogy néhány évtized alatt a mostani 1,3-as demográfiai mutatónkat 2-es fölé gyarapítsuk!”

A mozgalomról, ennek keretében a keresztszülőség intézményéről, fiatal családoknak szóló kedvezményekről, születendő gyermekek javára való hagyatékozásról és sok mindenről olvashatunk a gyarapodomagyarsag.hu honlapon, melyet híveink, olvasóink figyelmébe ajánlunk. Kérjük, legyen Isten áldása e nemes kezdeményezésen, az abban résztvevőkön és tevékenykedőkön!

[mvp]

KASSÁN ÜLÉSEZETT A GENERÁLIS KONVENT

Július 4-5-6-án a trianoni diktátum által elcsatolt és ma Szlovákiát képező Felvidéken, Kassán tartotta elnökségi ülését és közgyűlést a Generális Konvent, a Kárpát-medencei református egyházak közös képviselői testülete.

Kassa a 17. században hosszabb ideig az Erdélyi Fejedelemséghez tartozott; Bethlen Gábor itt tartotta esküvőjét Brandenburgi Katalinnal. A város főterén áll Európa egyik legszebb székesegyháza, melyet egy korábban ott állt és leégett templom helyén az 1370-es években kezdtek építeni. A dóm altemplomában helyezték örök nyugalomra II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek a törökországi emigrációból 1906-ban hazahozott földi maradványait. Ekkor épült meg a református templom közvetlen szomszédságában rodostói házának másolata is. Az altemplomba szűk lépcső vezet, mellyel szemben három márvány

szarkofág van: a középső II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és Rákóczi József bronzkoporsóját rejt, a bal oldaliban Sibrik Miklós udvarmester, a jobb oldaliban gróf Esterházy Antal, mellette gróf Bercsényi Miklós és felesége, Csáky Krisztina nyugszanak. 1910-ben Kassa 44 ezer lakosából 33 ezer magyar, 6 ezer szlovák, 3 ezer német volt. 2011-ben népessége 240 ezer fő, ebből 6 ezer volt a magyar.

Kassán született Gerster Béla (1850-1923), a Korinthoszi-csatorna tervezője és a Panama-csatorna társtervezője, valamint Márai Sándor író is (1900-1989). Kassán volt lelkész Dévai Bíró Mátyás, rövidebb-hosszabb ideig itt élt Bornemisza Péter, Tinódi Lantos Sebestyén, Szenczi Molnár Albert, Kazinczy Ferenc és még oly sokan mások.

A Generális Konvent Zárónyilatkozatában „Isten iránti hálával tesszünk tanúságot, hogy az Egyház Ura kegyelmesen utat nyitott számunkra a találkozásra, közösségépítésre és a közös hitben való épülésre.

(Folytatása a 31. oldalon)

MINDEN REMÉNYSÉG ALAPJA EGY ÍGÉRET

Lekció: Lukács evangéliuma 1, 26–33

A hatodik hónapban pedig Isten elküldte Gábiel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe egy szűzhöz, aki a Dávid házából származó József jegyese volt. A szűznek pedig Mária volt a neve. És hozzálépve így szólt az angyal: Üdvözlégy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van! Mária megdöbbsent e szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés. Az angyal ezt mondta neki:

Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik Jákób házában örökké, és uralkodásának nem lesz vége.

Textus: Pál levele a filippiekhez 4, 4–7

Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete! A ti szelídségetek legyen ismert minden ember előtt! Az Úr közel! Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt; és Isten békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban.

Advent vasárnapjait számolva a Megváltó eljöveteleire készülünk, érkezésére várunk. Ez viszont természetesen csak egy ünnepekori formalitás. Mert a külső látszatonál sokkal több történik belül.

Isten belépése a világba, valamint az emberi reménység és várankozás beteljesülése nem merül ki ennyiben, hogy gyertyagyújtás, vagy a környezetünk és lelki életünk „rendbetétele.” Az ember ugyanis sokszor nem tudatosan, sőt olykor ösztönösen, vagy a világ hatására, megszokásból vár valamire, vagy valakire, s azért is, mert érzi, hogy valami már nem jó irányba halad. S ilyenkor jobban felerősödik a vágyakozás az után, hogy ez az Isten bárcsak belépne ebbe a nagy káoszba, és rendet teremtené benne.

Fordítsuk most a figyelmünket a két fentebb megadott igeszakaszra. Kössük össze őket! Hogy miért?

Minden bizalom, hit, várankozás, reménység alapja egy ígélet. Egy ígélet szükséges ugyanis az ember számára ahhoz, hogy hinni és bízni tudjon. Isten pedig jól tudja ezt.

Bizalmunk, hitünk, várankozásunk és reménységünk alapját mi most kétszeresen is megkaptuk a Szentírásból.

Az első történet Lukács evangéliumából Jézus születésének ígéletét tartalmazza. A második pedig Isten békességének ígéletéről szól, amely meg fogja őrizni a szíveinket és gondolatainkat az Ő értünk született Fiában, a Jézus Krisztusban. Ez a két történet tehát ma együtt kínálja fel nekünk, Isten Fiának, és Isten békességének az ígéletét.

Miről is szól tehát a mi ünneplésünk és várankozásunk? Arról, hogy érezzük: Isten újra be kíván lépni az életünkbe, amelyre nagyon várunk. Hiszen kell, hogy valaki így tudjon belépni ebbe a kavargó, örvénylő, rohanó,

olykor kétségbeejtő életbe, mert legalább „egy kis időre” megszűnhet az emberi irányítás a világban. S Isten, mint a mi szerető Atyánk, belép, és azt mondja: Elég! Lassabban! Ne félj! Itt vagyok! Bízz bennem!

Belép, és rendet teremt.

Ezt a pillanatot jeleníti meg pontosan a Szentírás Mária élményében is. Az ígéletet egy himnusz formájában elhangzó angyali szózat hozza.

S ha tudnánk, hogy ez az ígélet milyen régóta hallatja már a hangját a Bibliában!

A sort már Mózesből kezdhetnénk: „Csillag jön fel Jákóbból, királyi pálca támad Izraelből...” (4Móz 24). Fontos továbbá Ézsaiás próféta két jövendölése:

„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség fejedelme”, valamint „Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről. Az Úr lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke...” Mikeás próféta pedig ezt mondja: „Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izraelen.”

Mindezek már az Ószövetségből szólnak hozzánk, s hol vagyunk még akkor az Újszövetségtől? Ez azt jelenti, hogy a Máriának szóló ígélet és a mi ígéletünk már létezett, létezik, nagyon régóta. Úgy gondolom, valahogyan az óta, amióta mi, emberek is létezőnk.

S miből áll ez a „létezés”?

Életünkben az öröm és a szomorúság mindig karöltve jártak. Az ünnepet tehát mindig ebben a kettősségben várjuk. De egyedül az Isten ígéréte képes megtartani az embert, s megadni azt, hogy az élet mindazok ellenére is méltóságos élet legyen, hogy a világunk telis-tele van

nehézségekkel és küzdelemmel. Ezért fontos nekünk az ünnep és a várakozás, mert megadja az alapját és értelmét a boldogságnak. De vigasztalást és további reményteljes előretételeket is jelent azoknak, akiknek fájdalmaik miatt könnyel telik meg a szemük. Maga a karácsony ünnepe is, amelyre lélekben készülünk, ugyanígy kifejezi ezt a kettősséget.

Hadd idézzem itt Szénási Sándor lelkipásztor, költő és műfordító szavait: „Akik zongorázni tanulnak, tudják, hogy egyszerre két kottasorra kell figyelniük. A felső, violinkulccsal ellátott kottasor a magasabb oktávokat ábrázolja a jobb kéz számára. S az alsó, basszuskulccsal ellátott kottasor pedig a mélyebb oktávokat a bal kéz számára. A kettő együtt jelenti a zenemű teljességét.

Karácsonykor is látunk egy felső kottasort: tündöklő fény, angyalsereg jelenése, mennyei híradás; és ugyanakkor egy alsó kottasort is: a fáradtan vánszorgó szent család, az elutasítás, az istálló, a jászol szalmája, a szegényes pólya. A kettő azonban együtt hirdeti: Jézus Krisztus egyidejűleg valóságos Isten és valóságos ember.” Ezért vagyunk mi ebben olyan nagyon érintettek, s ezért szól mindez ennyire erősen hozzánk, és nekünk.

S itt kap hangot most Pál apostol szava a Filippiekhez írott levelében: „Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljétek! Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt; és Isten békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban.”

Csak röviden annyit, hogy Pál apostol számára a filippibeliek gyülekezete különösen is nagy öröm volt, mert ők jelképezték számára a „koszorút”, hogy Pál nem hiába igyekezett az ő körükben gyülekezetet alapítani. Ezt követően felhívja az ő figyelmüket is arra, hogy mindenkor örüljenek.

Hogyan kell most értenünk ezt a felhívást?

Általános jellemvonása kell hogy legyen az életünknek az, hogy örvendezünk? Lehetséges az, hogy mi minden helyzetben örüljünk? Helyes úton ebben akkor járunk, ha ezt a mindenkor való örvendezést így értjük: ha éppen fájdalmaink is vannak, akkor a bánat és a szomorúság az Úrban mindig legyőzhető. Ez az öröm most egy kicsit ellentmondásosnak hangzik, de a szomorkodók is mindig örvendezők. Hogy miért? Az ígéret miatt, amit korábban már kifejtettünk. Ígéret van rá, hogy: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.” Ez az öröm az Úrban való örömet jelenti tehát, amikor az ember a szomorúságát a maga erejéből nem tudja legyőzni, de az, hogy van ígéret, és valós az Isten jelenléte, forrása ezért mindez ennek az örömnak. A mostani ünnepünkben is pontosan ez ragyog fel. Bármilyen helyzetben találjon is ránk most Istenünk, akkor is mienk az öröm. S hogy mi ennek az örömnak a következménye?

Képesek leszünk és képesekké válunk a legmélyebb szeretettel egymás és Isten felé fordulni. Ez az „indulat”, ez az érzés független mindentől, és mindenkitől. Senki sem veheti el tőlünk, csak ha hagyjuk. Szabadságot ad a keménységtől, a ridegségtől.

S következménye továbbá, hogy az ember nem aggodalmaskodik: imádságban az életet, s vele együtt annak minden dolgát rábízta Istenre. Mert aggodalmaskodni önmagában azt jelenti: az embernek magában szenvedni, vagy magáról egyedül gondoskodni.

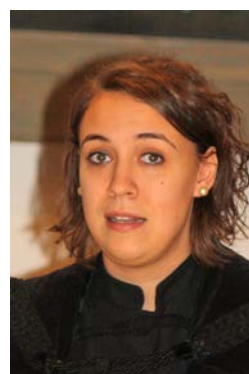
Az ünnep küszöbén állva tehát látható az örömünk és az ígéretünk: a Szabadító Isten megérkezik a világba, hogy az embert lelkében, testében megmentse. S a lélek, amely örvendezni tud, örülni tud Istennek, s annak Isten odaadja a maga békességét, amely minden értelmet felülhalad, s megőrzi a szíveteket és a gondolatokat a Krisztus Jézusban. Az Eljövendőben. Azt munkálja ki ezzel, hogy a mi nyugtalan, ingadozó szívünk, amely könnyen megremül, Jézusban maradjon. Isten békessége vigyáz tehát a gondolatainkra, a terveinkre, álmainkra: mert az Ő békessége mindezt felülhaladja.

Létezhet-e ettől szebb ígéret erre az ünnepre?

Azt kívánom mindenkinek tiszta szívemből, hogy ezt az örömet megélve, őrizze meg Isten az életünket, munkánkat, egészségünket, gondolatainkat, szívünket és reménységünket, az értünk megszületett és földre érkezett Jézus Krisztusban. Ámen.

2016 Adventjén

Csatári Bíborka
református lelkipásztor

Csatári Bíborka vagyok, Szatmárnémetiben születtem, de pár hónapos korom óta az anyaországban élünk. Cégénydányádon és Fehérgyarmaton cseperedtem fel, majd tanulmányokat folytattam Nyíregyházán, művészeti iskolában. A táncművész pályáról kaptam elhívást a teológiára, ebben a tudományban pedig Debrecen adott számomra növekedést. Két évet Németországban is eltöltöttem, a münsteri evangélikus teológiai fakultáson, s később a segédlelkészi évetem Heidelberg-Mainz-Frankfurt gyülekezeteiben tölthettem. Istennek hála, 2016. október 8-án református lelkésszé szenteltek, s jelenleg Hajdúsámsonban szolgálok beosztott lelkipásztorként, amely mellett tanulmányokat is folytatok. Bízva bízom Isten ígéreteiben és vezetésében, hogy megáld és méltóvá tesz ehhez a hivatáshoz.

TESSZÜK, AMIT TENNÜNK LEHET

IDŐSZERŰ KÉRDÉSEINKKEL DÖNTÉSHOZÓKAT KERESTÜNK FEL

Lassan, de megfontoltan és átgondoltan teszünk lépéseket jövőnk alakítása ügyében. S hogy miként? Ebbe enged bepillantást az alábbi összeállítás, melyben e tárgyhoz kapcsolódó levelezésünkből adunk közre néhány részletet.

A 2016. április 2-án tartott évi Küldöttgyűlésnek megbízásából április 12-én levélben fordultunk Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár úrhoz a következő kéréssel:

„Aktuálissá vált a magyar diaszpórában élő egyházi közösségek jövőjének biztosítása egy sajátos támogatási forma révén.

A lelkészutánpótlás nagy körütekintést, sok szempontot mérlegelő, ezért hosszabb időt igénylő folyamat, melynek eredménye általában évtizedekre meghatározza egy-egy közösség létét, jövőjét.

Akár csak egyetlen gyülekezet esetében is ajánlott több jelöltet megismerni, hogy meghívás vagy pályázat útján megfelelő személy kerülhessen a közösség élére. Több gyülekezetet magába foglaló, több lelkész szolgálatát igénylő közösség esetében az utód vagy utódok kiválasztásának folyamata érthető módon még hosszabb időt, jelentősen megnövekedett anyagi ráfordítást igényel.

Esetünkben 13 svédországi, ezen kívül 1-1 finnországi és észtországi, összesen 15 gyülekezetben folyó rendszeres szolgálat biztosítása a tét.

Ezt a jelenleg 1 lelkész szolgálatával működő, óriási területet lefedő és igen-igen sokrétű tevékenységet a jövőben legkevesebb 2, még inkább 3 lelkész szolgálatával lehetne megfelelő szinten fenntartani.

Közösségünk jelenleg 1 lelkészt tud alkalmazni, aki 2015 decemberében elérte a nyugdíjkorhatárt, de 2017 decemberéig még szolgál. Az addig hátralevő időben kell gyülekezeteinkkel megismertessük azokat a jelölteket, akik közül majd kiválaszthatják az utódot vagy utódokat. Az utóbbi években stabilizálódott és lassú gyarapodást is mutató anyagi helyzetünkben megalapozottnak látjuk, hogy a jövőre nézve egyelőre 2 lelkész szolgálatba állításával számoljunk.

Az első körben több jelölt számára kéne egy-egy hétvégre szolgálati lehetőséget biztosítanunk. Ezek közül választanánk ki néhányat, akiket azután - mondjuk 3-6-9 hónapos időszakra meghívnánk, hogy megismerjék a szolgálat sajátosságait. E hónapok alatt mind a 15 gyülekezetben több alkalommal szolgálnának, a hétköznapokon

bibliaórákat, beteg- és családlátogatásokat végeznének, a lelkészi irodában adminisztrációval, lapszerkesztéssel ismerkednének. Miután mindegyik jelölt kitöltötte a meghatározott időt, a gyülekezeti tagok és presbiterek véleménye alapján az Egyháztanács döntené el, ki lenne az a mondjuk két jelölt, akit állandó szolgálatra meghívnánk.

Néhány jelölt 3-6-9 hónapos svédországi szolgálatra szóló ösztöndíjának biztosítását kérjük. Az ösztöndíj összegének fedeznie kéne a kiutazás és visszautazás költségeit, az ittartózkodás idejére szállást és étkezést, az országon belüli utaztatást, egy szerény zsebpénzt.

Egyháztanácsunk személyre szabottan kijelölné egy-egy ösztöndíjas feladatkörét és a vele szemben támasztott elvárásait, s teljesítményükről, eredményességükről beszámolót írna mind az államtitkárságnak, mind annak az egyháznak, amelynek lelkészi állományába tartozik a jelölt.

Meggyőződésünk, hogy az ilyen körütekintéssel kiválasztott lelképásztorra jó eséllyel bízhatnánk rá azt a kettős és elválaszthatatlan szerepet, melyet az egyház és a nemzet joggal elvárna tőle: a külhonba szakadt honfitársaink hűséges magyarként való megtartását.

Tisztelettel kérjük Államtitkár Urat, szíveskedjék e kérésünket/kérdésünket közvetlenül a mi egyházi vezetőségünkkel megbeszélés tárgyává tenni, és megvalósításának lehetséges módozatait velünk közösen megkeresni és valóságba ültetni.”

Április 27-én Bogárdi Szabó István református püspökhöz, a Generális Konvent elnökéhez intéztünk a diaszpóra-gyülekezetek támogatása témájában kérést:

„A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége, mint a diaszpóra meghatározó protestáns egyházi képviselője, sajátos krisztusi küldetésének és egyik fontos feladatának tekinti a nagyvilágba szétszóródott magyarság megtartását és szolgálatát. Ezen belül haladéktalanul megoldandó kérdésként tekint azon gyülekezeteire, amelyek szolgálattelvők hiányában vagy azok nyugállományba vonulása következtében, pásztor nélkül maradt nyájként elszélednek vagy végleg megszűnnek.

Évek óta több fórumon és több alkalommal felvetettük: szükségesnek látjuk egy olyan biztonsági alap létesítését, amely az ilyen – átmenetileg kritikus helyzetbe jutott – külföldi diaszpóra-gyülekezetek időleges támogatását szolgálná, hogy azok, amíg saját erőből újra lábra nem

tudnak állni, megőrizhessék évtizedes struktúráikat, tárgyi-szellemi értékeiket. Az alap létrehozásához a nyugati közösségek önjelölt hozzájárulásán túl kárpát-medencei egyházi és magyar állami szervek közös hozzájárulására és közös felelősségvállalására számítunk.

Szövetségünk elnöksége ezért kereste fel Balog Zoltán urat, az emberi erőforrások miniszterét – Ravasz Ákos egyházaink iránt mély elkötelezettségű és kiterjedt kapcsolatokkal rendelkező megbízottunk révén –, s elnökségünk ugyanezen célból fordult levélben Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár úrhoz is.

Jelen levelünkben tisztelettel kérjük Főtiszteletű Püspök Urat, hivatkozással megkeresésünkre, szíveskedjék nevezett és illetékes miniszter úrtól igényelni azt a támogatást, melynek részünkre való juttatására Miniszter Úr kifejezte hajlandóságát. A kérvényezést azért szükséges a Generális Konvent útján eszközölnünk, mert ez a fórum az, melyre a magyar állam is mint a diaszpóra gyülekezeteinek sorsa iránti felelősség letéteményesére tekint.

Értesülésünk szerint idén ősszel újból összeül az [egyházi]Diaszpóra-konferencia, megvizsgálandó, mit sikerült tennie hazai egyházainknak e téren legutóbbi, 2008-ban tartott tanácskozás óta. Meghívás alapján Szövetségünk élni kíván e konferencián való részvétellel, ismertetni kívánja azt a közös állami és egyházi támogatással létrehozandó – például Szenczi Molnár Albertről elnevezett – egyházi ösztöndíj-rendszert, melynek modellezése folyamatban van, és amelynek kimunkálásához és elindításához kérjük a megnevezett támogatás folyósítását Szövetségünk részére.

Célunk alapvetően két területet érint:

1. Történelmi egyházaink diaszpórában létesült struktúráinak megtartása és megerősítése;

2. Az újabban Nyugatra kikerült magyarok százezres tömegeinek megszólítása, közösségbe vonása, egyházaink és a nemzet számára való megtartása, és biztatása, hogy megszerzett értékeiket és tudásukat otthon kamatoztassák.”

2016. július 5-6-án Kassán ülésezett a Magyar Református Egyház Generális Konventje. A „Beszámoló a diaszpóra életének aktuális kérdéseiről” napirendi pont keretében két tájékoztatás hangzott el: Varga Pál a németországi gyülekezetekről, Molnár-Veress Pál pedig a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének egészéről szolt, részletesebben a skandináviai-balti térségben végzett szolgálatról. A lelkészutánpótlás kérdésével kapcsolatban elmondta, hogy vannak olyan egyházalkotmányi, jogi kérdések, amelyek értelmezéséhez, vagy a sajátos diaszpóra-körülményekhez való alkalmazásához segítségre volna szükségünk. A Zsinati Hivatal Jogi Osztályának vezetője, Dr. Keszthelyi Zsolt felkérésére írásba foglalta és július 18-án beterveztette az alábbi dokumentumot:

„1. Azt tapasztaljuk, hogy a külföldi diaszpóragyülekezetek és az azokban szolgáló lelképásztorok kapcsolata a hazai egyházzal jogilag nem kellően tisztázott.

2. A jogi tisztánlátást bonyolítja az a tény, hogy a diaszpóragyülekezetek státusza jelenleg nagyon vegyes képet mutat. Közöttük van: a) más külföldi egyházba integrált magyarokú gyülekezet; b) más külföldi egyház alkalmazásában álló lelkész szolgálatával működő, egyéb vonatkozásban önállóan mondható gyülekezet; c) munkaadói státusszal rendelkező, lelkészét maga fizető, önálló gyülekezet, stb.

3. A gyülekezetek majdhogynem mindegyike választott presbitériummal, élén gondnokkal/felügyelővel, elfogadott alapszabály szerint, gazdasági vonatkozásban az illető ország törvényeihez igazodva működik. Ezen gyülekezetek az őket egybefoglaló szervezet/szövetség révén – ritkábban egymagukban – jogi személyek. Közös e gyülekezetekben, hogy istentiszteleteiket rendszeresen tartják, a sákramentumok helyesen szolgáltatnak ki, igény szerint alkalmi szolgálatokra is sor kerül (keresztelés, konfirmáció, esketés, temetés). A lelképásztor gyülekezete körében lakik, vagy több gyülekezet esetében ezeket egy központi helyről kiindulva látogatja, de család- vagy beteglátogatásra hívja, vagy sürgősségi esetben (pl. haldokló mellett) bármiikor néhány órában mérhető távolságban „kéznel van”.

4. Az előbbiektől eltérően van olyan gyülekezet, melyben hazai egyházkerület által egy-egy istentisztelet tartására rendszeresen kiküldött és finanszírozott lelképásztor szolgál. És van olyan gyülekezet is, melyben alkalomról alkalomra különböző helyekről meghívott lelképásztor végzi a szolgálatot, útiköltségének megtérítése és egy jelképes honorárium fejében. Az ilyen helyeken gyülekezete körében lakó lelképásztorról nem beszélhetünk, ugyanúgy kazuáliák igénylése esetén is kérdéses, létrejön-e a szolgálat.

5. Szükségesnek látjuk megvizsgálni a külföldi szolgálatot végző lelképásztorok státuszát. Ki a munkaadójuk? Ki biztosítja javadalmazásukat, majdani nyugdíjukat? Mely felettes egyházi hatóság előtt tartoznak számadással, egyházfegyelmi kérdésekben ki a felettesük, stb.

6. Van-e a Kárpát-medence (esetünkben református vagy evangélikus) gyülekezeteire egyformán érvényes jogi szabályozás arra az esetre, ha egy lelképásztor egy Kárpát-medencén kívüli európai magyar diaszpóragyülekezetben vállal szolgálatot?

7. Tudomásunk szerint van olyan gyakorlat, hogy ilyen esetben az illető lelképásztornak szükséges „kijelentkeznie” addigi egyházkerületéből, mely által gyakorlatilag kikerül feletteseinek hatásköréből.

8. Szükségszerű-e a lelkipásztornak „kilépnie” korábbi egyházkerületéből akkor, amikor a diaszpóragyülekezeteket vagy azoknak szövetségét a hazai egyházak egyelőre nem tudják olyan – a hazaiakkal egyenrangú státusszal rendelkező – részegységként elfogadni, melybe az illető lelkipásztor „bejelentkezhetne”?

9. Szükségszerű megvizsgálni, van-e akadálya annak, hogy egy meghatározott idejű külhoni szolgálat ideje is – a lelkipásztor hazatérte után – beszámítson folyamatos szolgálati idejébe? Miként befolyásolja a kinti szolgálat a lelkipásztor „életpálya-képét”, egyházi hierarchiában elfoglalt helyzetét, előrehaladását?

10. Javasoljuk, hogy a külhoni szolgálatvégzés legyen megszabott idejű (pl. 5 éves) ugyanúgy, amint a külképviseletek diplomatáinak is egyazon szolgálati helyen töltött idejét korlátok határolják. Ebben a kérdésben helyes volna egy olyan rugalmas modellt kidolgozni, mely az esetről esetre való mérlegelés lehetőségét is biztosítaná a lelkipásztort kiküldő egyházi főhatóság számára.

11. Tekintettel arra, hogy az egyházak a hitbeli-kulturális örökség életben tartását, közösségben való megélését szolgálják, a külhoni gyülekezetek az identitásörzés elengedhetetlen összetevői. Ilyen alapon is szükségesnek látjuk a hazai egyházak közbenjárását, hogy a diaszpóragyülekezetek az őket megillető, kiemelt állami költségvetési támogatásban részesüljenek.

Ennek során érdemes kihangsúlyozni, hogy a diaszpóra gyülekezetei és ezeknek lelkészei fontosnak tartják, hogy közös nemzetpolitikai ügyekben összehangoltan lépjenek fel világi egyesületekkel és szervezetekkel együtt.

Ugyanakkor szükségesnek tartják világossá tenni azt is, hogy transzcendens küldetésstudattal rendelkező közösségként nem rendelkezhetnek alá magukat világi egyesületeknek vagy szervezeteknek, amelyek – egyébként érthető módon – a változó világ fősodorú divatjához és elvárásaihoz kénytelenek igazodni. Az egyházban nem a tagság határozza meg többségi [demokratikus] alapon, hogy mi a célja és feladata a gyülekezetnek és lelkészének, hanem az egyház Ura az, aki Szentlelke által hívja és gyűjti a hívők közösségét, a lelkipásztor pedig lelkési esküje alapján köteles Istentől kapott küldetését beteljesíteni a rábízottak körében.

12. Javasoljuk, vizsgálja meg a Jogi Osztály, milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy létrejöjjön egy Kárpát-medencén kívüli európai magyar protestáns „Diaszpóra-Egyházkerület”, melyet mind a Magyar Református Egyház Generális Konventje, mind az ehhez hasonló Magyar Evangélikus Konferencia különleges státuszú részegységének, vagy teljes értékű partnerének tudna elismerni.

Örömlénk, ha a Zsinati Hivatal Jogi Osztálya a felvetett kérdések kapcsán egy olyan egységesnek mondható jogi környezetet dolgozna ki, mely szükségtelenné tenné, hogy a diaszpóragyülekezetek egyen-egyenként kelljen megoldást keressenek problémáikra.

Éppen azért, mert a Nyugat-Európában évtizedeken át külön-külön tevékenykedő református lelkigondozói szolgálat ill. evangélikus lelkészek munkaközössége 15 esztendővel ezelőtt közös elhatározással létrehozták a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségét, köszönettel fogadjuk, ha a Zsinati Hivatal Jogi Osztálya további kérdések, információk, pontosítások ügyében ehhez a szövetséghez fordulna. Közvetlen és élő tapasztalatainkkal, esetleges észrevételeinkkel vagy javaslatainkkal szívesen, alázattal és tisztelettel állunk rendelkezésükre.”

A Zsinat Jogi Osztályához beterjesztett dokumentumot elküldtük a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége taggyülekezeteinek is, hogy a szeptember 22-25. között a németországi Aachenben sorra kerülő évi küldöttgyűlésen tárgyaljunk róla.

Taggyülekezeteink, ha státusbeli különbözőségeik okán különböző megoldásokat is prioritáltak, abban mindannyian egyetértettek, hogy a diaszpóra gyülekezeteinek jövőjét csakis a hazai egyházakkal egyetértésben sikerülhet megnyugtató módon rendezni.

A Magyar Református Egyház részéről GÉR ANDRÁS zsinati tanácsos hozta el minden általunk felvetett kérdésre jól előkészített, a Jogi Osztállyal is egyeztetett válaszait, helyenként több alternatívát is felvázolva.

Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár úr a közgyűlést köszöntő levelében hangsúlyozta:

„Nagyra értékeljük azt a munkát, amelyet a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége kötelékében a magyar identitás megtartására, a magyar protestáns hívek lelki életének megőrzése érdekében végeznek. (...) A diaszpóra gyülekezetek jövőjének biztosítása és a lelkészutánpótlás elősegítése egyike azoknak a fontos kérdéseknek, amelyekről, reményeink szerint, a novemberben esedékes Magyar Diaszpóra Tanács ülésén közösen gondolkodhatunk.”

Amikor e sorokat írjuk, már túl vagyunk a Magyar Diaszpóra Tanács ülésén, mely után másnap ad hoc találkozóra is sor került a Magyar Református Egyház Zsinatának néhány fontos személyiségevel, közöttük is GÉR ANDRÁS zsinati tanácsossal, aki rendkívül kedvesen és segítőkészen állt ügyünk mellé. S amint Aachenben megígérte, most átadta nekünk az ott elhangzott előadásának szerkesztett vázlatát, melyet most folytatásként közlünk.

A MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ ÉS A NYUGAT- EURÓPAI REFORMÁTUS (PROTESTÁNS) DIASZPÓRA KÖZÖTTI KAPCSOLATOKRÓL

(VÁZLATOK)

I. KAPCSOLATTARTÁS

Az országos egyház szintjén a Magyarországi Református Egyház (MRE) Zsinati Hivatalán a Külügyi Iroda és a Kárpát-medencei (Generális Konvent) referens tartja a kapcsolatot a diaszpórával, és közvetít az egyes kerületek irányába.

Dr. GÉR András zsinati tanácsos

II. EGYHÁZI ÉLET TÁMOGATÁSA

1. Lelkészküldés

Több gyülekezettel is kialakult az alkalmi lelkészküldés gyakorlata. Van, ahová ugyanaz a lelkipásztor utazik ki rendszeresen, van, ahová mindig más. Ennek költségeit a Generális Konvent költségvetésében helyeztük el.

2. Hatodéves gyakorlat

A teológiai tanulmányok során a hatodéves (vagy gyakorlati) év diaszpóra-gyülekezetben való töltésére készül a Debreceni Hittudományi Egyetemen egy modell, azonban még a gyakorlatba nem lett átültetve. A modellt érdemes lenne tovább fejleszteni és gyakorlatban is kipróbálni.

Azonban tanulmányi ösztöndíjakkal nyugat-európai egyetemeken tanuló teológusok – rendszertelenül és nem szervezeten – eddig is be tudtak kapcsolódni egy-egy gyülekezet életébe, ott szolgálatot vállalva. Van példa

olyanra is, ahol az ösztöndíjjal együtt jár a helyi gyülekezetben való szolgálat. Ez a modell azonban előre nem tervezhető, hiszen a jelentkezésektől és ösztöndíjpályázatoktól függ, hogy az adott évben lesz-e ösztöndíjas teológus az adott gyülekezet közelében lévő egyetemen. Az eddigi gyakorlatot tovább erősítve érdemes lenne a küldő teológiák és egyházkerületek, illetve a potenciálisan szóba kerülhető diaszpóra gyülekezetek közötti kapcsolatfelvételt rendszeresebbé tenni.

Ha a gyülekezet valamelyik magyar állami ösztöndíjprogramban vesz részt (pl. Körösi Csoma), és teológus ösztöndíjast kap, akkor ott lehetőség van a közösségszervezésen belül megfelelően kialakítani a gyülekezeti élet programjait. Jó megoldás lehetne, ha kifejezetten a gyülekezeti életet segítő, megfelelő irányultságú ösztöndíjakat küldeni egy alprogram keretében.

3. Tárgyi eszközök

Ha a gyülekezetnek szüksége van pl. kinyomtatott hitvallásokra (most készültek el az új fordítások), énekeskönyvre (jövőre várhatóan elkészül a megújult énekeskönyv próbakiadása), hittanoktatáshoz bármilyen segédanyagra, bibliára stb, akkor keressék a kapcsolatot a magyarországi egyházzal, ilyen kérdésekben bármikor készek vagyunk segíteni.

III. FORMÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS KÉRDÉSEI

1. Diaszpóra gyülekezet fogalma és státusza

a) befogadó ország szerinti eltérő státusz

A diaszpórában lévő gyülekezetek eltérő státusszal bírnak az egyes befogadó országokban. Ez is befolyásoló tényező arra nézve, hogyan tud a gyülekezet formálisan kapcsolatba kerülni az anyaegyházzal.

Ha a gyülekezetnek semmilyen közjogi státusza nincsen vagy egymaga civil szervezetként működik, akkor a legegyszerűbb, ha valamelyik kárpát-medencei egyházkerületen (mely „befogadja”) keresztül csatlakozik a Generális Konventhez.

Ha több gyülekezet van egyazon civil szervezetben, a helyzet hasonló.

Ha a gyülekezet része a helyi ország valamely egyházi szervezetének, akkor azon az egyházon keresztül kell felvenni a kapcsolatot a kárpát-medencei anyaegyházzal, hogy a két egyház közötti szerződés szabályozza a gyülekezetnek a Generális Konventhez való viszonyát.

Ha több gyülekezet alkot, egyházi szempontról „informális” közösséget, akár országhatárok felett, akkor lehetőség van, hogy ez a szervezet és a Generális Konvent között szülessen egyfajta megállapodás, mely szabályozza a részvétel kérdéseit (pl. állandó meghívotti státusz, stb.)

Lehetőség van arra is, hogy a történelem során megszokott folyamatot újraélesztve beszéljünk a nyugat-európai diaszpóra egyházmegye létrejöttéről és valamelyik kárpát-medencei egyházkerülethez való csatlakozásáról vagy akár külön egyházkerület alapításáról; ez azonban a résztvevő gyülekezetek saját országaik és státuszuk szerinti közös rendezését kívánja első lépésben. A konfeszcionális határok – bár elválasztóak lehetnek egyházi szempontból – de van lehetőség arra, hogy egy gyülekezet ha presbitériuma úgy dönt, hogy lelkésze a református hitvallást kövesse, akkor a református egyháztesthez tartozik egyházi szempontból, ha az evangélikus hitvallást kövei, akkor valamilyen módon az evangélikus egyháztesthez: azonban az evangélikus egyház álláspontját nem ismerem és nincsen felhatalmazásom arról beszélni.

b) gyülekezeti élet

Fontos, hogy olyan gyülekezetekről beszéljünk, amelyek saját egyházi törvényeink szerint állnak fenn, pl. presbitérium megléte, rendszeres alkalmak, sákramentumok kiszolgáltatása, stb.

Viszont döntő kérdés, hogy az adott gyülekezet hitvallása szerint református, evangélikus, stb. illetve protestáns (nyugat-európában az evangélikus és református egyházak több országban is egyesültek már), akkor milyen mértékben kíván a református Generális Konventtel együttműködni.

További kérdés a gyülekezeti élet szempontjából, hogy a gyülekezet képes-e maga eltartani lelkészét. Az egyházadót a gyülekezeti tagok fizetik-e, a befogadó állam által bevett / regisztrált egyház számára fizetik-e, az átadja-e ezt a gyülekezetnek, közvetlen adományokból (egyházfenntartói járulék, perselypénz, Isten dicsőségére tett felajánlás, stb.) vannak-e bevételeik?

c) lelkész státusza

További kérdés a lelkész státuszát illetően az, hogy egyházi szempontból az egyházfőhatóságot ki gyakorolja fölötté, hová tartozik.

Volt-e kirendelése a kárpát-medencei anyaegyház valamely egyházkerületéből? Tagja-e a befogadó ország hivatalos egyházának? Lelkeszi nyugdíjjárulékát a befogadó ország regisztrált / bevett egyházán keresztül fizetik vagy a küldő anyaegyház nyugdíjintézetébe fizetik-e? A

küldő anyaegyháznál szolgálati idejébe beszámít-e a diaszpórában végzett szolgálat? Átmeneti-e ez a szolgálat, vagy a diaszpórában él maga a lelkész is. Ha nem kirendelés útján végzi szolgálatát, akkor lelkészi jellege fenntartásáról gondoskodott-e? Ha nem kíván tagja lenni az anyaegyház lelkészi karának, akkor van-e olyan egyházi szervezet a befogadó államban, mely fenntartja / igazolja az ő lelkészi jellegét?

A „legegyszerűbb” megoldás az lehet, ha a kárpát-medencei anyaegyházról hivatalos kirendeléssel teljesíti szolgálatát valamely diaszpóra-gyülekezetben, annak státuszától függően az egyházi szempontból egyházfőhatóságot gyakorló egyházi szervezettel kötött megállapodás keretén belül.

d) kapcsolódási lehetőség – összefoglalva (3 eset)

Első esetben önálló nyugat-európai egyházmegyéről vagy egyházkerületről beszélünk, mely teljes jogú és egyenlő partnerként történő csatlakozási lehetőséget ad a református Generális Konvent közösségéhez. Ez esetben azonban a befogadó állam regisztrált / bevett egyházával való kapcsolatokat minden esetben újra kell definiálni és tárgyalni, ahol az adott egyház legfeljebb együttműködő partner lesz, a gyülekezet pedig feltehetően elveszíti minden jogosítványát, melyet az adott egyházon belül élvezett (ha volt ilyen), s országonként eltérő módon tud részesülni pl. az egyházadóból – hiszen az új egyház (mert önálló egyházként definiálandó ez az egyházmegye /-kerület) nem minden államban nyeri el automatikusan a bevett / regisztrált egyházi státuszt. A szolgáló lelkész státusza és egyházi helyzete azonban az anyaegyház felől nézve teljesen rendezett lesz. (hitvallási kérdést ld. fentebb)

Második esetben gyülekezetként van lehetőség egy lazább kapcsolatra, valamely kárpát-medencei egyházkerületen keresztül történő csatlakozásra a Generális Konventhez. Ebben az esetben a szolgáló lelkészek eltérő státuszát egyénenként kell rendezni.

Harmadik esetben az adott egyházköztség egyfajta kettős felügyelet alá kerül (erre van példa a Magyarországi Református Egyházon belül: koreai gyülekezet és skót gyülekezet). Ehhez azonban a befogadó ország regisztrált / bevett egyházával való kapcsolatát is rendezni kell: az egyházköztség a helyi egyházon belül, mint belső jogi személy önálló jogalanyisággal, adószámmal rendelkezik, bankszámlát nyithat, és ugyanazon jogosítványok illetik meg, mint az azonos jogállású helyi egyház kebelébe tartozó egyházközségeket. De egyben pl. a Magyarországi Református Egyház nyugati-európai diaszpóra gyülekezete is lesz, melynek jellemzői ezek lehetnének:

- a helyi egyház határozatával ismeri el, mint az MRE missziói egyházközségét (a diaszpórában),
- helyi egyházkerületi, egyházmegyei beágyazódással is rendelkezik,
- elfogadja a helyi egyház hitelveit,
- a helyi egyház alkotmányos rendjét tiszteletben tartja,
- speciális annyiban, hogy nincs területi ellátási köre és
- magyar anyanyelvű,
- saját tagjaiból – saját választási rendje szerint – presbitériumot választ.

Lelkésze pedig az MRE nyugati-európai diaszpóra-lelkésze, akinek

- kinevezése és visszahívása az MRE rendje szerint történik, a helyi egyház előzetes tájékoztatásával,
- fejelemileg az MRE-hez tartozik,
- az illetékes magyar (kárpát-medencei!) egyházmegye nyilvántartásba veszi,
- a lelkész automatikusan nem tagja a helyi egyház lelkészi nyugdíjintézetének (ha van ilyen), de kérheti azt,
- a lelkész tagja az egyházközség székhelye szerinti helyi közgyűlésnek, tanácskozási joggal,
- a helyi egyház a gyülekezeti munka támogatására beosztott lelkészt rendelhet ki,
- a beosztott lelkész javadalmát külön megállapodás alapján a helyi egyház biztosítja.

IV. HELYZETFELMÉRÉS, TÖRTÉNELEM

1. Történelem, kutatás

Szükséges, hogy a diaszpórában megalakult gyülekezetek történetét, a rendelkezésre álló iratok, és még elérhető szóbeli források alapján rendszerezetten és tudományos megalapozottsággal elkészítsük. Egy ilyen kutatásban a diaszpóra tagjai és az anyaegyház szakértői javasolt, hogy közösen végezzék munkájukat.

Érdemes lenne ezt is valamilyen magyarországi kutatói ösztöndíjpályázatba (akár célzottan) is beépíteni.

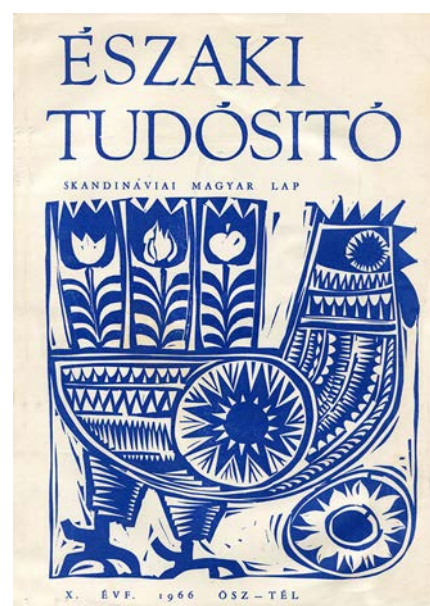
2. Jelenlegi állapot – jogi, gazdasági, demográfiai

A történelmi múlt mellett időként el kell készíteni a jelenlegi állapotok felmérését, melyeknek a jogi helyzet, a gazdasági helyzet, a demográfia, a mindennapi gyülekezeti élet eseményei kaphatnak helyt. Illetve azok az adatok, melyek egy közös címjegyzékben szerepelve, segítik a nyugat-európába kivándorló magyarság kapcsolatteremtését a már meglévő gyülekezetekkel.

Összefoglalva:

szükséges egy egyházi diaszpóra programterv közös megfogalmazása, mely a magyar állam illetékes szervei felé benyújtható;

szükséges eldöntenie minden gyülekezetnek, ha a status quo-n változtatni kíván, hogy melyik úton indul el; szükséges, hogy a kérdéssel a református és evangélikus egyház közösen is foglalkozzon.

Könyvtárunkban őrizzük az 56-os menekültek első kiadványa, a kezdetben Magyar Tudósító, majd Északi tudósító címen megjelent – Szabó Ödön által szerkesztett – igényes folyóirat mintegy tíz évfolyamának számait

AACHENBEN ÜLÉSEZETT

Aachenben ülésezett a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége.

Majdnem 10 órás út után az esti órákban érkezünk meg Münchenből a holland határ melletti Aachenbe. A várost csak másnap tudtam szemügyre venni, s rögtön rabul ejtett. Észak-Rajna-Vesztfália tartományban, szinte Hollandiában fekszik, körülbelül 245 ezer lakosával. Macskaköves kisutcák, színes terek, letisztult építészet, ahol a mai, modern és a régi, korai századok stílusjegyei harmóniában, szolidan élnek egymás mellett. Aachen a középkorban a Karoling Birodalom székvárosa volt, Nagy Károly frank császár székhelye, koronázóváros, 936 és 1531 között 32 német uralkodót koronáztak itt. A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége ebben a történelmileg gazdag, elbűvölő városban tartotta éves közgyűlését 2016. szeptember 22. és 25. között. Méltó helyszíne volt a találkozásnak.

A Szövetség a Kárpát-medence országain kívül, Európában működő, magyar nyelvű, protestáns gyülekezetek önkéntes társulása. Céljuk a lelkigondozói munka előmozdítása, az egymással való kapcsolatok fokozottabb ápolása és érdekeik képviselete. Az aacheni találkozón részt vettek Németország, Belgium, Ausztria, Svédország, Hollandia, Svájc protestáns gyülekezeteinek képviselői. Magyarországot dr. Gér András, a Zsinati

Hivatal tanácsosa képviselte, aki a *Hazai egyházak és a diaszpóra* címmel tartott érdekes előadást. A találkozó lehetőséget nyújtott, hogy a gyülekezeti beszámolókon keresztül közelebbről megismerjük egymás tevékenységét, vagy egy-egy jó példa megosztásával segítsük egymást. A beszámolók mellett olyan fontos kérdések megvitatásáról is szó esett, mint a lelkészutánpótlás, a külhoni és a magyarországi lelkészek közötti kapcsolatápolás fontossága, valamint a külhoni lelkészek és gyülekezetek jogállása. Fontos eseménye volt a találkozásnak a tisztújítás, melynek során megválasztásra került a Szövetség 9+2 tagú választmánya és elnöksége. Az elnöki teendőket továbbra is Molnár-Veress Pál (Svédország) látja el Karvanszky Mónika (Ausztria) új társelnök segítségével.

A találkozó során az aacheni, kölni vendéglátóknak köszönhetően megismerhettük az Alpokon túli Európa legrégebbi katedrálisát, az aacheni dómot, és ellátogattunk Kölnbe, ahol Németország második és a világ harmadik legmagasabb templomát (157 m), a Szent Péter és Szűz Mária Dómot csodálhattuk meg. Az estét a kölni magyar gyülekezettel közös istentisztelet és vacsora zárta. Szinte csoda volt látni, ahogy a szélrózsa minden irányában élő magyar közösségek tagjai a ritka találkozás örömeinek átadják magukat.

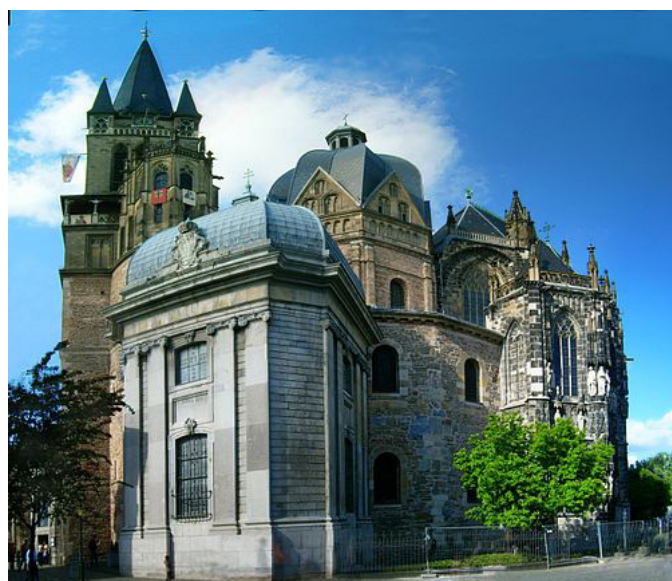
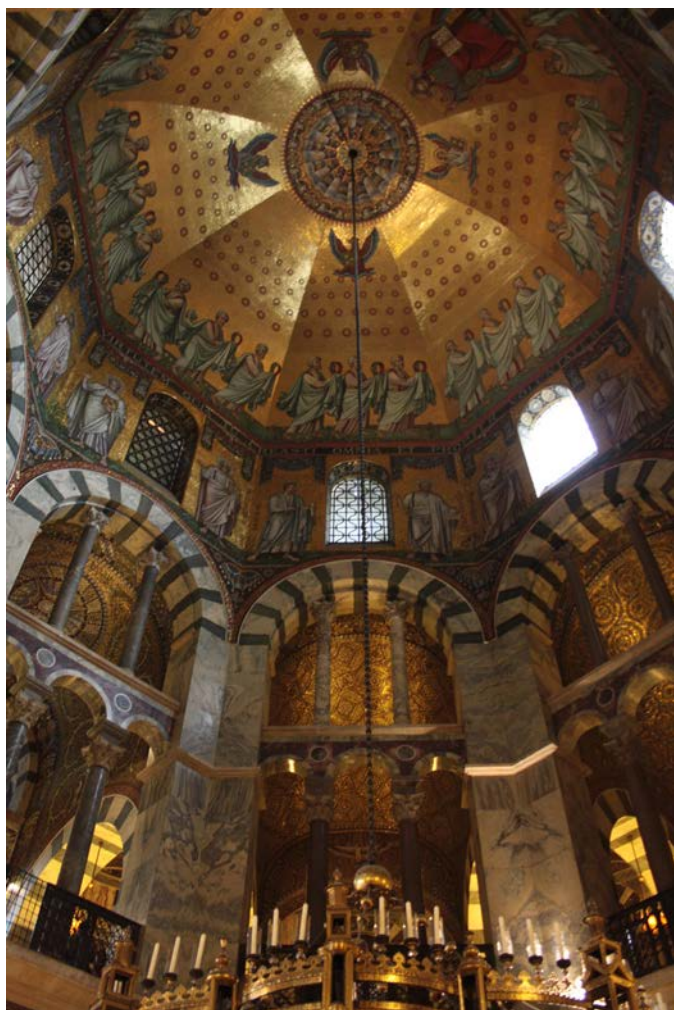
Az utolsó nap kivételes lehetőséget nyújtott számomra, hiszen olyan személyek körében tarthattam előadást Márton Áron püspökről, akiknek személyes élményeik vannak a püspökkel kapcsolatban. Sok hasznosat és újat tapasztaltam a külhoni magyar közösségek életével kapcsolatban. Kivételes lehetőség volt a személyes kapcsolatok kialakítására is. Hálás vagyok, hogy részese lehettem az eseményeknek.

Patai Borbála

Kőrösi-Csoma ösztöndíjas, München

Aachen városképe, középen a Nagy Károly 805-ben felszentelt palotakápolnája köré épített dómmal

Az 1367-ben épült, 1776-ban barokk stílusban átépített ún. Magyar kápolna

A nyolcszög alaprajzú, bizánci stílusú, kupolával fedett egykori palotakápolna

Aachen a német-belga-holland hármashatár közvetlen közelében fekvő német város, a középkorban a Karoling Birodalom székvárosa, Nagy Károly frank király székhelye, koronázóváros, ahol 32 német uralkodót koronáztak; a Német-római Birodalom idején zsinatok és birodalmi gyűlések helyszíne. A dóm a bizánci stílusban készült, 805-ben felszentelt palotakápolna köré épült, mely mellé 1367-ben Nagy Lajos magyar király gótikus kápolnát emeltetett. Ezt Mária Terézia 1776-ban barokk stílusúvá alakította. Az így végleges formát kapott „Magyar kápolnában” Szent László, Szent Imre és Szent István koronás alakjai állnak. Itt őrzik a dóm kincstárát és ereklyéit.

*Ravasz Ákos
szövetségi médiafelelős*

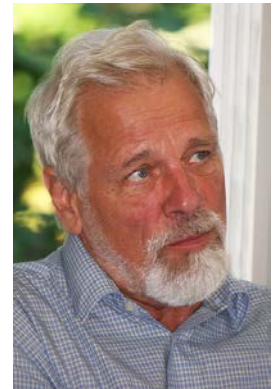
*Jaskó Irén
szövetségi titkár*

*Hermán-Mostert János
nyug. hollandiai lelkész*

*Varga Pál
nyug. ulmi lelkész*

*Molnár-Véress Pál
svédországi lelkész*

*Sebestyén Gábor
svédországi főfelügyelő*

*Deák Péter
zürichi gondnok*

*Hermán-Mostert Hannie
hollandiai képviselő*

*Borsi Péter
ösztöndíjas pápai teológus*

*Szilágyi Enikő
svédországi képviselő*

*Sebestyén Mária
svédországi küldött*

*Nagy Elek
müncheni képviselő*

*Orosz Mária
hannoveri presbiter*

*Haáz Katalin
braunschweigi presbiter*

*Patai Borbála
Kőrösi-Csoma ösztöndíjas*

*Sipos Zsuzsanna
hannoveri presbiter*

*Hermann Tünde
frankfurti presbiter*

*Roszné Kajos Anna Mária
hamburgi lelkész*

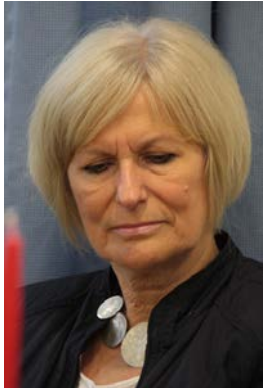

*Nagy György
stuttgarti presbiter*

*Nagy Rozália
stuttgarti küldött*

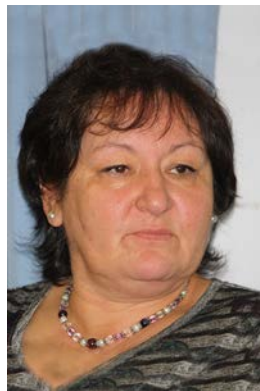
2016. ÉVI KÖZGYŰLÉSÉN RÉSZTVEVŐ KÜLDÖTTÉK ÉS TISZTSÉGVISELŐK

*Gulyás Márta
kölni lelkész*

*Karvansky Mónika
bécsi lelkész*

*Menkéné Pintér Magdolna
hannoveri lelkész*

*Csákvári Dániel
müncheni lelkész*

*Rempört Péter
brüsszeli lelkész*

*Udvary Csaba
aacheni presbiter*

*Udvary Katalin
aacheni presbiter*

*Dózsa Éva
hannoveri presbiter*

*Kotai Károly
müncheni küldött*

*Szilágyi Szabolcs
hannoveri presbiter*

*Muzsnáki Mokos Magda
stockholmi presbiter*

*Nagy Etelka
köln-aacheni presbiter*

*Karsa Botond
stuttgarti presbiter*

*Máthé Jutta
ulmi küldött*

*Máthé Zoltán
ulmi presbiter*

*Vincze István
kölni képviselő*

*Kiss Árpád
müncheni képviselő*

*Kiss Manyi
müncheni képviselő*

*Sturz Sára
kölni képviselő*

*Tusa Mária
kölni képviselő*

A Kölni Dóm (Molnár-V. Pál felvétele)

MAGYAR EMLÉKHELY SVÉDORSZÁGBAN

Stockholmtól alig 100 km-re nyugatra fekszik a Mälaren partján egy svéd kisváros: Strängnäs. A történelem folyamán sokat veszített gazdasági jelentőségéből, és ma már csak egy csendes, békés kisváros, de közkedvelt letelepedési helye jómódú, nyugalomba vonuló hivatalnokoknak, üzletembereknek és művészeknek.

A város központjában emelkedő alacsony dombon épült fel a városképet domináló dómtemplom. Ezen a helyen alapították Svédország egyik püspökségét 1120-ban. A kereszténység felvétele előtt ez a kis domb egy kultikus gyülekezőhely volt, ahol a környék nemzetségei rendszeresen összegyűltek pogány isteneiknek áldozni, de ilyenkor vitás kérdéseiket megtárgyalni törvényt is ültek. Ezeket a kultikus és törvénykezési napokat rendszerint a nyári és a téli napforduló idején tartották.

1080-ban egy ilyen összegyűvételre ment el egy Eskil nevű térítő pap, akit egy szomszédos, már kereszténnyé lett terület püspöke küldött oda hittérítői megbízatással. Az egyébként Anglia területéről származó Eskil, térítő beszédében felszólította az egybegyűlteket, hogy térjenek keresztény hitre. A terület pogány fejedelme Sven azonban helyben megölette Eskilt, de az összegyűlt vikingek elkergették uralkodójukat és felvéve a keresztiséget, keresztény hitre tértek. A mártírhalt halt Eskil pap tetemét hívei elvitték annak korábbi lakóhelyére, Tunába, melyet ezután Eskilstunának neveztek. Az egykor kis település mára egy virágzó, jelentős gazdasági potenciállal rendelkező várossá nőtte ki magát.

Negyven évvel azután, hogy Eskil mártírhalt halt, 1120-ban az egykori viking kultikus és törvénykezési helyen, a mai Strängnäsben templomot építettek, a helységet pedig püspöki székhellyé emelték, s ez megfelelt a kor szokásának és gyakorlatának. Az első – vélhetően fából épült – templom nyomai ma már nem lelhetők fel. A ma látható templomot majd csak 1260-ban kezdték el építeni, immár gót stílusban; a történelem folyamán többször átépítették, bővítették és szépítették.

Svédországban a reformáció lutheri ága terjedt el, s ennek megfelelően az addigi svéd katolikus egyház Olaus és Laurentius Petri reformátorok munkája nyomán, Gustav Vasa dinasztia-alapító uralkodása idején (1523-1560) lutheránussá lett. Ez a Svéd Egyház államegyház jellegét egészen 1999-ig megtartotta, amikor is az egyház és az állam „elváltak” (hivatalosan: egymáshoz fűződő viszonyuk megváltozott). Megtartották a katolikus egyház szervezeti felépítését és külsőségeit, mint pl. a templomok berendezését, vagy a papi ruházatot stb. Az egyház feje az uppsalai érsek lett; 13 püspöksége közül az egyiknek székhelye ma is Strängnäsben van.

A Strängnási Dómtemplom körüli templomkertnek több bejárata van. Közvetlen környéken régi, jellegzetes svéd, pirosra festett épületek állnak, köztük a püspöki palota, néhány egyházi adminisztrációs épület, valamint egyszerű lakóházak.

A templom főbejárata előtti két zászlórúdon az állami zászló mellett a svéd egyház zászlaja is leng. A főbejárat fölött Szent Péter és Szent Pál képe látható, akiket a templom védőszentjeinek tekintenek. A templomba lépve, az előtér után elének tárul a hatalmas, háromhajós, gót stílusban épült katedrális. Főoltárát, mely a Skandináviában is igen elterjedt szárnyasoltárok stílusát követi, kimagasló művészi igénnyel, fából faragták. Az oltárral szemben állva, attól balra IX. Károly király síremléke látható, amely – síremlékhez igen szokatlan módon – lovon ülve formázza a királyt. Több kápolna is nyílik az oldalhajókból, ugyancsak fából faragott szárnyasoltárokkal. Érdemes egy pillantást vetni a templom falaira, amelyeket mára igen szépen restaurált régi freskók borítanak. A baloldali mellékhajóból nyílik egy oldalkápolna, amely a bejáratánál elhelyezett kis tábla szerint „Modern korunk mártírjai”-nak van szentelve. Ide belépve előttünk áll egy kis oltárszerű műalkotás: közepén egy bronzba öntött, mintegy áldásra kitárt kezű, szétroncsolt testű, arcnélküli alak, jobbán és balján egy-egy nagy nagyobb téglalap alakú táblán kisebb fémtáblák sorakoznak. Némelyeken nevek olvashatók, elhalálzásuk időpontjának feltüntetésével, némelyek pedig név nélkül, üresen állnak a megszámlálhatatlanul sok keresztény mártírra emlékeztetve.

A világ minden részéről származó nevesített mártírok táblái között egy magyar név is szerepel, így: Kálmán Sass, Rumánien, 2 december 1958. Sass Kálmán néhai érmihályfalvi magyar református lelkészről van szó, akit több társával együtt koholt vádak alapján koncepciós per során halálra ítélték és 1958. december 2-án, a román uralom alá került Erdélyben, Szamosújváron kivégeztek.

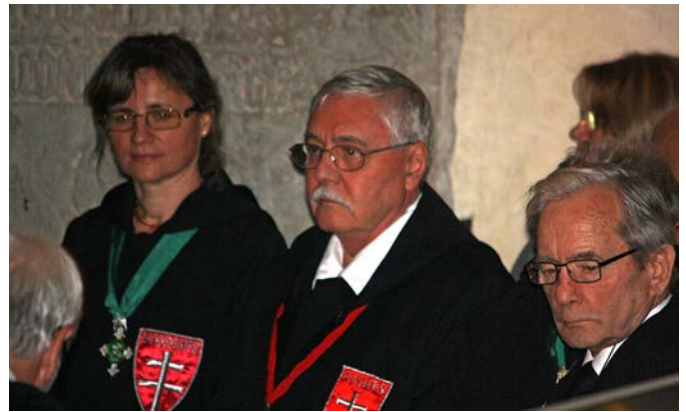
Az 1999-ben felszentelt Mártírok kápolnájának megálmodója és megvalósítója a ma már nyugdíjas strängnási püspök, Jonas Jonsson volt. Tudomásunk szerint ez a világon az egyetlen olyan kegyhely, amely nemzetiségre, felekezetre, akár nemre való tekintet nélkül állít emléket modern korunk keresztény mártírjainak. Fájó büszkeség a miénk, hogy a nevesített táblák egyikén egy mártírhalt halt magyar neve is olvasható. A nevet társadalmi szervezetek, egyházak, közéleti személyiségek javaslatai alapján választotta ki az alapító püspök vezette bizottság.

A Sass Kálmán névtáblája adott ihletet ahhoz, hogy mi, svédországi magyarok emlékestentiszteletet tartsunk magyar mártírjaink emlékére, a Sass Kálmán kivégzése

időpontjához legközelebb eső szombati napon. Ezt az emléknapot idén nyolcadik alkalommal tartottuk meg, szokás szerint a székesegyház vezető lelkészének vagy éppen püspökének részvételével, de megemlékezéseinken mindig képviselteti magát Magyarország svédországi nagykövetsége és konzulátusa is. Az egyik évben Sass Kálmán legkisebb fiát, a nagybányai egyetem tanárát, Sass Huba csillagászt és feleségét láthattuk vendégül.

Emlékistentiszteleteinket a liturgia elemein, a gyülekezeti énekeken és az igehirdetésen túl, Svédországban élő magyar előadóművészek és együttesek magas színvonalú betétei, zenei és irodalmi produkciói ékesítik. Az egyházi kereteket is túlnövő összmagyar rendezvény záróakkordjaként mindig a Magyar Szent György Lovagrend Skandináviai Nagypriorátusa koszorúz.

Szeretnénk, ha a Strängnási Dómtemplomban levő Mártírok Kápolnája számontartott kegyeleti helyként, istentiszteleteink pedig a méltó megemlékezés és főhajtás

Záróakkordként a Szent György Lovagrend Skandináviai Nagypriorátusa koszorúz Képünkön lg. Herczeghné Dr. Juhász Edit, lg. Dr. Sebestyén Gábor, lg. Gaal András

emelkedett alkalmaként válnának egyre ismertebbé az összmagyarság számára.

Dr. Sebestyén Gábor

Jobbágy Károly

A RÁDIÓ MELLETT

Rólunk beszélnek minden nyelven
sikong az éter és csodál:

„Dávid harcol Góliát ellen.”

Népmilliók aggódva nézik,

hányan indulnak halni még?

S küldi a nép ifjú vitézít.

Fiatalok, még alig éltek

s füttyöngő golyók hangja közt

támadnak neki a pribéknek.

Nem akartunk híresek lenni,

ilyen áron meg semmiképp,

hisz' bánatunk már végtelennyi,

de nekünk mindig az jutott,

hogy a világ minket csodáljon

s fiaink kapják a golyót:

Kint ágyú szól, gyors lövés pattan,

a falról Petőfi figyel,

ahogy járkálok egymagamban.

Így járkált ő is átkozódva

„Európa újra csendes...”

csak minket húz a sors karóba,

csak minket öl száz év után is

ugyanaz, aki hajdan ölt;

hogy hányan hullunk? - sose számít.

M á s o k csodálják bátorságunk

mi meg naponta meghalunk,

dzsida, s golyó veri át hátunk,

de megmutatjuk a világnak,

hogy mikor mindenki lapul

s csak a „rádiók kiabálnak,

mint akinek már mindenképpen

minden mindegy, hát Életet

adunk Szabadságért cserébe.

És ha a Sors minket így büntet,

mert hogy túrtünk tíz éven át,

felmutatjuk véres fejünket,

s tudjuk, hogy mindent megbocsát.

Budapest, 1956. október 29.

Irodalmi Újság, 1956. november 2.

Julia Bjerleus svéd lelkész

Megkondultak a dómtemplom harangjai, s az elcsendesedés után a svéd lelkész köszöntő szavait követően az énekkar az Alta trinita beatát énekelte. Majd

J. Bjerleus és Molnár-V. Pál lelkész

STRÄNGNÄS

Politidou Mária

Szabó Sándor Balázs konzul

Jobbra Kiss Mónika, aki Jobbágy Károly A rádió mellett c. versét adta elő

mezőségi siratót hallottunk Tóth Luca Réka és Sándor István előadásában. Ferencz Orsolya a Panis angelicust és Puccini Lauretta áriáját énekelte, Politidou Mária 1956 hatvanadik évfordulójáról emlékezett. Both Barna Schubertet szólaltatta meg zongorán, a kórus sziléziai, majd svéd dalokat énekel. Az Elindultam szép hazám-

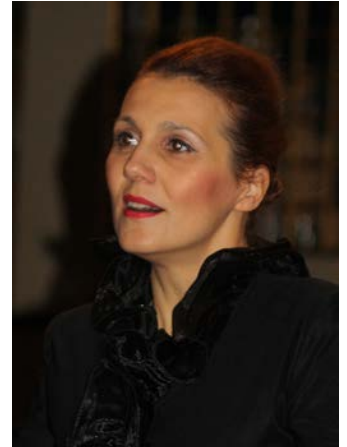
ból és az Isten hozzád születtemföld népdalkincsünk gyöngyszemei. Az igehirdetés alapjául ez a biztatás hangzott el: Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten! Jobbágy Károly A rádió mellett c. versét Kiss Mónika adta elő, majd Eichhardt Sándor megrendítően emlékezett meg „személyes

A Stockholmi Magyar Kamarakórus Strängnäsben jelenlévő tagjai: Harmat László (karnagy), Palotai Mária, Kolnhofer Edit, Kiss Mónika, Sántha Jutka, Lenkei Mária, Zöld Márta, Végh Norbert, Krausz András és Nagy Tamás (utóbbi kettő takarásban)

NYOLCADSZOR

A gyülekezeti énekeket orgonán, Ferencz Orsolyát pedig zongorán kísérte Both Barna egyházzenesz.

Ferencz Orsolya operaénekes

a Szent György Lovagrend koszorúzott, majd Sebestyén Gábor zárszava után az első magyar himnusznak tartott Boldogasszony Anyánk kezdetű könyörgés csendült fel.

mártírjairól”, kivégzett fogolytársairól, közöttük Harczos Lászlóról, akinek utolsó versét olvasta fel. Légy hozzánk

irgalmas, Istenünk - énekelte a kórus, Rákóczi imáját pedig a gyülekezet: Győzhetetlen én köszálom. Nemzeti imánk és a Székely himnusz után a Mártírok Kápolnájában

Tóth Luca Réka és Sándor István Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasok a Strängnäsi Dómtemplomban

Eichhardt Sándor

A MÁRTÍROK KÁPOLNÁJÁBAN

Mély főhajtással állok itt a strängnåsi dómtemplomban, és őszinte tisztelettel és köszönettel adózok a Svéd Egyháznak, és főleg Jonas Jonsson nyugalmazott püspök úr azon nemes gondolatának és elhatározásának, hogy kápolnát szenteljen a mártírok emlékének. Ez a kápolna talán az egyetlen hely az egész világon, amely különböző országokból, különböző vallásokhoz és felekezetek-

hez tartozó vértanúknak állít emléket.

De álljunk meg egy pillanatra! Kiket nevezhetünk mártíroknak? Általában egyházi személyeket, hittérítőket szoktak ide sorolni, de mind a svéd, mind a magyar értelmező szótár szerint: mártír az, akinek hite, erkölcsi elvei vagy a meggyőződése melletti kiállása miatt vették el az életét. Az idők során változtak a módszerek: keresztfeszítés, karóbahúzás, tüzes trón és máglyahalál után a modernkori sortűzek, kivégzések jöttek.

És ha csak az én életem alatti magyar vonatkozású tragédiákat veszem sorba, én mártíroknak tartom a többszázezer elhurcolt és gázkamrákban megsemmisített magyar zsidót, az 1944 telén Délvidéken a jugoszlávok által lemészárolt több mint 40 000 magyar lakost, a háború után a Szovjetunióba „malenkij robotra” deportált, a donyecki szénbányákban vagy a vorkutai erdőirtásokon elcsigázott és elhunyt sok tízezer hazánkfiát is!

És most néhány szót az én „személyes mártírjaimról”!

1952 őszén az ÁVH letartóztatott kb 75-80 embert Baján és környékén, köztük engem is. A koholt vád a Magyar Népköztársaság megdöntésére irányuló fegyveres összeesküvés volt. Ügyünket részben a Fő-utcai hadbírószágon, részben a Markó-utcai ügyészségen titkos, zárt üléseken tárgyalták. Az ítéletek – a Rákosi-korszakra jellemzően – nagyon szigorúak voltak. Bíráink nyolc kötél általi halált, sok életfogytiglanit és számos 10-15 éves börtönbüntetést osztottak ki. A halálraítéltek közül négy bajtársunk életét oltotta ki a hóhér. Koppándy Józsefet és Grammling Lászlót 1953. október 6-án, Kosztolányi Józsefet 1953. október 24-én, Harczos Lászlót 1954. január 14-én végezték ki.

Befejezésül egy verset szeretnék megosztani Önökkel. Az előbb említett Harczos László elsőfokú halálos ítélete után írta a Fő-utcai ÁVH-s fogház 628-as zárkájában. Egy rabtársa megtanulta, és szabadulása után juttatta el László szüleinek. A vers címe:

HALÁLOSAN

A zárka mélyén minden csendes,
a holdsugár szinte megremeg.
Padlón elnyúlva, meggyötörten
feksznek fáradt emberek.

Egy *halálos* halkan sóhajt,
bajtársa fájón felzokog.
A város felett ördögi fénnel
ragyognak a bűnös csillagok.

Alszik a börtön, utcák, terek, házak,
alszanak már az emberek;
a hóhér nem alszik. S fenn az égben
Isten szeméből fájó könny perreg.

MEDGIVANDE

till avgiftshjälp

till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige
(Egyházi járulékról szóló BELEEGYZÉS a Svédországi
Magyar Protestáns Egyházi Közösség javára)

Härmed ger jag mitt medgivande till avgiftshjälp till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige att genom Skatteverket från och med nästa år och tillsvidare dra av 1 % kyrkoavgift beräknad på min kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomst.

(Ezennel beleegyezésemet adom a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösségnek, hogy a kommunális adóköteles jövedelmemre számított 1% -os egyházi járulékot a jövő évtől kezdődően és a továbbiakban az Adóhivatal útján vonja le.)

Namn: _____
(Név)

Personnummer: _____ - _____
(Személyi szám)

Adress: _____
(Cím) Gata (Utca) / nr (Házszám)

Postadress: _____
(Postai cím) Postnr (Irányítószám) Ort (Város)

_____ Datum (Dátum) _____ Underskrift (Aláírás)

Skicka medgivandet till (A beleegyezést az alábbi címre kell elküldeni):

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136
För att gälla kommande inkomstår måste medgivandet vara insänt **senast 31-e oktober året innan**.
(Ahhoz, hogy a következő évtől érvényes legyen, a beleegyezést **legkésőbb folyó év október 31-ig** kell beküldeni.)

Medgivandet är giltigt till det återkallas. Blankett för återkallelse
begärs från och sändes in till Pastorsexpeditionen:

A beleegyezés visszavonásig érvényes. Visszavonási nyomtatványt
a Lelkészi Hivaltaltól lehet kérni és oda visszaküldeni:

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136.

Information om statligt stöd i form av avgiftshjälp från Skatteverket, 1% avgift till trossamfund

Kyrkolagen föreskriver skyldighet för medlemmar i Svenska Kyrkan att betala församlingsavgift. Avgiften dras tillsammans med kommunalskatten av utbetalaren av lön, pension eller annan ersättning.

Den som är medlem i ett annat trossamfund kan betala församlingsavgift till detta trossamfund, vilka bestämmer avgiftens storlek och inbetalningssätt. Skatteverket kan hjälpa till med att ta in avgift. Denna kallas för avgiftshjälp.

Rätten till avgiftshjälp ansöks hos regeringen och fattas av regeringen. Hjälpen får endast lämnas till ett registrerat trossamfund som är stabilt, har egen livskraft och bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället villar på. Fr.o.m. år 2000 upphörde ungerska prästens anställning hos Svenska Kyrkan och i denna rådlösa situationen beslutade den dåvarande ungerska rikskyrkorådet att kyrkoavgiftens storlek och inbetalningssätt blir helt och hållet frivilligt. I denna femton års period besvades att det var fel att basera samfundets ekonomi på en inte förutseddbar inkomst.

Ungerska Protestantiska Samfundet har ett datoriserat medlemsregister som omfattar ca. 5500 medlemmar, men bara en mindre del av dessa betalar kyrkoavgift direkt till samfundet. Det är många som fortfarande betalar avgiften till Svenska Kyrkan, eller till ett annat trossamfund, men flertalet betalar samtidigt avgift även till Ungerska Protestantiska Samfundet. Men det är många som inte betalar någon kyrkoavgift alls.

Lagen i Sverige säger också att man inte behöver vara medlem i något trossamfund utan man kan stå utanför.

Den som har bestämt sig för medlemskap i vårt samfund och vill delta i vår gemenskap samt använda tjänsterna har också skyldighet att även ekonomiskt bidra till samfundets verksamhet.

Enligt § 10 i våra stadgar kan alla boende i Sverige vara medlem i vårt samfund om "vederbörande efter sina förutsättningar deltar i samfundets aktiviteter och bidrar ekonomiskt till samfundets försörjning samt att den lämnar ett skriftligt medgivande om detta med namnunderskrift".

På grund av ovan nämnda har vi i likhet med andra trossamfund ansökt om stöd i form av avgiftshjälp. Regeringens beslut 2012-06-14: Regeringen bifaller ansökan.

När börjar avdraget av avgift till trossamfundet att göras?

"Medgivande till avgiftshjälp" skall sändas in till pastorexpeditionen som lämnar vidare till rikskassören senast den 31 oktober. Rikskassören meddelar till Skatteverket en datoriserad förteckning över de medlemmar som har lämnat medgivande till avgiftshjälp. Skatteverket höjer sedan uppgiften om vilket skatteavdrag medlemmens arbetsgivaren skall göra kommande år med 1%.

Hur påverkas medlemmarna?

För den enskilde medlemmen fungerar avgiftshjälpen på så sätt att storleken på det skatteavdrag som arbetsgivaren gör varje månad ökas med avgiften till trossamfundet. Detta registreras automatiskt hos Skatteverket i och med att trossamfundet skickar in sin datoriserad förteckning innan det aktuella inkomståret när avgiftshjälpen skall träda i kraft. Arbetsgivaren hämtar sedan uppgift om rätt skattetablell från Skatteverket där avgiften till trossamfundet är inräknad. Viktigt! Det är förhållandena den 1 november året innan det aktuella inkomståret som avgör om avgift till trossamfund skall betalas. Även om ett medgivande återkallas under året är personen fortfarande avgiftsskyldig för hela året.

Avgiften beräknas på den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomsten (inkomsten minskad med avdrag t.ex. avdrag för resor till och från arbetet, pensionsparavdrag, grundavdrag).

När upphör avgiften till trossamfundet att dras?

Ett lämnat medgivande om avgiftshjälp är giltigt till dess att återkallelse görs. Om man bestämmer sig för att återkalla detta ska en blanket för återkallelse begäras från pastorexpeditionen som ska skrivas under med namn och personnummer. Återkallelse bör ske skriftligt och skickas vidare till rikskassören. Återkallelsen gäller från och med nästa års ingång om återkallelsen görs senast den 1 november året före det kalenderår som avses. Återkallelsen påverkar inte själva medlemskapet.

Avgiftshjälpen avslutas också när någon har bestämt sig för att träda ut ur samfundet, och får en skriftlig bekräftelse för detta.

Den som har återkallat sitt medgivande till avgiftshjälp eller träder ut ur samfundet före den 1 november kommer inte att betala kyrkoavgift fr o m det följande kalenderåret.

Tájékoztató az 1%-os egyházi járulék bevételezéséhez nyújtott állami segítségről

A törvény előírja a Svéd Egyház tagjainak kötelezettségét, hogy gyülekezeti járulékot fizessenek. A járulékot a kommunális adóval együtt a fizetést, nyugdíjat vagy más jövedelmet folyósító intézmény vonja le.

Más egyházak tagjai járulékukat az illető (más) egyházhöz fizetik, mely maga alapítja meg a járulék mértékét és a befizetés módját. Az Adóhivatal segítséget nyújthat a járulék bevételezéséhez. Ezt nevezik járulékbevételezési segélynek.

A járulékbevételezési segélyre jogosultságról a kormány dönt. Ezt a jogosultságot csak olyan bejegyzett egyházi közösség kaphatja, mely stabil, saját életerővel bír, és hozzájárul a társadalom pillérét jelentő alapvető értékek fenntartásához és erősítéséhez. 2000-től a Svéd Egyház nem alkalmaz magyar lelkészt. Tanácsalanságában az akkori egyházvezetés úgy döntött, hogy az egyházi járulék mértékét és befizetési módját teljes egészében önkéntességi alapra helyezi. Tizenöt évnyi időszak tapasztalata bebizonyította, hogy téves volt az egyház anyagi gazdálkodását egy megjövendölhetetlen bevétele alapozni.

A Magyar Protestáns Egyházi Közösség számítógépes tagjegyzéke mintegy 5500 tagot tart nyilván, de ezeknek csak egy kisebb része fizet közvetlenül a mi egyházunknak járulékot. Sokan vannak, akik járulékukat továbbra is a Svéd Egyházhöz vagy más egyházhöz/felekezethez fizetik, némelyek egyúttal a Magyar Protestáns Közösséget is támogatóknak. De sokan vannak, akik sehová, semmilyen egyházi járulékot nem fizetnek.

Svédországban a törvény kimondja azt is, hogy nem szükséges valamely egyházhöz tartozni, hanem lehet kívülálló is maradni.

Aki viszont elszánta magát hogy egyháztagunk legyen és részt kíván venni közösségünkben s annak szolgáltatásaival is élni kíván, annak kötelessége az egyház tevékenységéhez anyagilag is hozzájárulni.

Alapszabályzatunk szerint: 10.§. Az Egyházi Közösség tagja lehet minden svéd-országi lakos, „ha lehetőségei szerint részt vállal az Egyházi Közösség tevékenységében; ha rendszeres anyagi hozzájárulás formájában részt vállal a közös teherviselésből; ha mindezt nyilatkozat aláírásával is kifejezi.”

A fentiek alapján, más egyházakhoz hasonlóan mi is kérvényeztük ezt az állami segítséget, melyet a 2012-06-14-i kormányhatározat értelmében jóváhagyták.

Mikor kezdődik az egyházfenntartási járulék levonása?

Az „Egyházi járulékrol szóló beleegyezést” legkésőbb október 31-ig a lelkészi hivatalhoz kell beküldeni, mely azt a főpénztároshoz továbbítja. A főpénztáros számítógépes jegyzéket küld az Adóhivatalnak azon tagokról, akik a járulék ily módon történő bevételezésébe beleegyeztek. Ezután az Adóhivatal 1%-kal megemelt mértékű adólevonásra utasítja a munkaadót a következő évben.

Miként befolyásolja ez a tagokat?

Az egyéni tag számára ez úgy működik, hogy a munkaadó által havonta levonandó adórész nagysága megemelődik az egyházi járulék mértékével. Azzal együtt, hogy az egyház beküldi a következő adóévre vonatkozó „beleegyzők listáját”, az Adóhivatalnál ezt automatikusan bejegyzik. A munkaadó megszerzi az Adóhivaltól az illető munkavállalóra alkalmazandó helyes adótblázatot, amelyben már benne foglaltatik az egyházi járulék is. Fontos tudni: Azt, hogy egy adott évben sor kerül-e egyházi járulék fizetésére, azt az előző év november 1-én fennállt állapot dönti el. Ha ezt követően, év közben vonná is vissza valaki beleegyezését, az a következő évben még adóköteles marad.

A járulék a megadózándó keresetből kalkulált kommunális bevételi adóra számítódik (a kereset, csökkentve a levonásokkal, pl. levonás a munkahelyre oda-vissza tett utazásokra, nyugdíjtakarék utáni levonás, alapvető levonás stb).

Mikor szűnik meg az egyházi járulék?

Egy leadott beleegyezés addig érvényes, amíg visszavonásra nem kerül. Ha valaki a visszavonás mellett dönt, erre vonatkozó nyomtatványt kell kérnie a Lelkészi Hivaltól, amit névvel és személyi számával kitölt és aláír. A visszavonásnak írásban kell történnie, melyről a főpénztáros értesítést kap. A visszavonás a következő év elejétől lép érvénybe, ha a visszavonás legkésőbb a vonatkozó naptári év előtti november 1-ig megtörtént. A visszavonás maga nem érinti az egyháztagságot.

A járulék ily módon történő bevételezése akkor is megszűnik, amikor valaki kilép magából az egyházból és erről írásbeli megerősítést kap.

Az, aki egy adott év november 1-e előtt visszavonta beleegyezését, hogy egyházi járulékát így bevételezzék, vagy kilépett az egyházból, a következő naptári évtől nem fizet egyházi járulékot.

NEM TÖRÖLHETJÜK KI AMI TÖRTÉNT, DE...

Bocsánatot kérünk megosztottságunk bűnéért, amely nyílt seb Krisztus testén. Megbocsátásért könyörgünk azért a nem evangéliumi magatartásért, amelyet más egyházak keresztényeivel szemben tanúsítottunk. Nem törölhetjük ki, ami történt, de nem akarjuk megengedni, hogy a múlt bűneinek terhe tovább torzítsa kapcsolatainkat – volt a lényege Ferenc pápa nyilatkozatának, melyet idén az egyetemes imahét alkalmából mondott.

Az egyházfő a kölcsönös kizárásokra és üldözésekre utalt. Ismert tény, hogy Luthert Mártont a római pápa 1520-ban kiközösítette az egyházból. Ferenc pápa viszont részben igazat adott neki, amikor ezt mondta: Luther joggal háborodott fel az akkori katolikus egyházon belül uralkodó korrupció, a világiasság, a pénzsóvárság és a hatalomvágy miatt.

A Vatikán és a Lutheránus Világszövetség egyazon időben jelentették be, hogy idén összel közösen emlékeznek majd meg a reformáció kezdetének közelgő ötszáz éves évfordulójáról. A megemlékezésre október 31-én került sor a Lundi Székesegyházban, ahol a pápa és küldöttsége mellett jelen voltak a svéd állami és egyházi főméltóságok, a Lutheránus Világszövetség elnöke Munib A. Younan jeruzsálemi püspök, alelnöke Fabiny Tamás magyar püspök és a szövetség főtitkára, Martin Junge is.

Az első pápai bocsánatkérés II. János Pál lengyel pápa részéről hangzott el 2000-ben, Ferenc pápa pedig 2013-ban a Lutheránus Világszövetség tagjait a Vatikánban fogadva szintén kölcsönös bocsánatot és egységet sürgetett. Meghívása nem volt előzmény nélküli, hiszen 50 évvel ezelőtt, a II. vatikáni zsinattal egyidőben indult el a római katolikusok és az evangélikusok között az intézményesített párbeszéd. Ekkortól hatéves

Munib A. Younan és Ferenc pápa aláírják a találkozó közös nyilatkozatát

ciklusokra vegyes bizottságok jöttek létre, amelyek különböző témákat vitattak meg, ezek között volt a keresztség, a papi hivatal vagy az úrvacsora. Ötven éve gyakorlatilag megszakítás nélkül folyik tehát magas szintű teológiai párbeszéd. E párbeszéd igen jelentős állomása volt, amikor 1999. október 31-én a két egyház képviselői Augsburgban aláírták a közös nyilatkozatot a megigazulás kérdéséről. Ezzel a dokumentummal visszavonták egymás kölcsönös, 16. századi kiátkozását.

Fabiny püspök elmondta: a folyamatnak nincs vége. „Személyes vágyam, hogy megvalósuljon az úrvacsorai közösség. Ez az a cél, amelyet csak úgy lehet elérni, ha néhányan megfogalmazzuk mint vágyat. Aztán majd csak felzárkózik a vágyhoz a teológusok egyeztető munkája is” – mondta.

Öröm volt hallani a pápa szájából, hogy a reformációtól is származott valami jó. „Hálával ismerjük el, hogy a reformáció segített még inkább központi jelleget adni a Szentírásnak a katolikus egyházon belül” – nyilatkozta. S ha nem is változtatta meg a világot, de a lundi találkozás egyházi vonatkozásban a reintegráció felé vezető hosszú útnak mégis egyik fontos mérföldköve lett. Istennek legyen érte hála!

[mti-híradás alapján]

Az ezeréves lundi székesegyház ötszáz évig katolikus volt, ötszáz éve lutheránus, de mindig az imádság háza, Krisztus földi egyházának lelki hajléka maradt

A nagypapa tiszteletére

Addig élünk, amíg emlékeznek ránk és beszélnek rólunk – mondják a bölcsek. Ez így is van, hiszen közel 70 éve halt meg az én nagypapám, Elek Sándor Ferencz okányi református lelkipásztor, aki 38 évig szolgált nagybecsben és szeretetben ebben a kis faluban, és még mindig szájról-szájra jár nemes tetteinek híre. Velünk van ő most is.

1910-ben a megüresedett papi állást tizenheten pályázták meg, és őt, az „aranszajú” igehirdetőt választotta a presbitérium. A falu népe ilyet kívánt magának. 38 évig küzdött a nép boldogulásáért a nagy építkező lelkész.

1912-ben az ő javaslatára történt a templom restaurálása, amikor még a vörösréz toronygombot és vitorlát is újra aranyozták. „A rendbeszedett templom, iskolák, új vasútállomás, modernizálódó falu, fiatal lelkész: a püspöki figyelmet is magukra vonták” – áll a presbitérium jegyzőkönyvében. A szeptember 15-i díszgyűlésre meghívták az előjárókat, köztük Dr. Baltházár Dezső püspököt is a nagy eredmény – a teljes templom sikeres restaurálása megünneplésére.

„Az okányi egyház, ismert történetében ezidáig püspöki vizitációt nem kapott. A főtiszteletű méltóságos püspök úr örömmel hallja az elnöklő lelkésztől, hogy a békesség örömtüzei kigyulladtak, és végül kijelenti, hogy örömmel jött körükbe, segítségükre akar lenni. Az ünnepi istentiszteletet és díszgyűlést bankett követte, amelyről Elek Sándor lelkész köszönettel emlékezik meg mindazok felé, akik anyagi és erkölcsi hozzájárulással segítettek e nagy látogatást méltó díszéhez, fényéhez...” – áll a presbitériumi jegyzőkönyvben.

Okányi járási székhellyé lépett elő, és a hetedik tanító szolgálatba állítása is megtörténik. A századforduló éve alatt a polgárosodó parasztság tánctermet, italmérést, kádas és medencés fürdőt hozott létre az egyházi felsőbbiség engedélyével.

A nagypapa 1914-ben betonalapú istálló és melléképületek építését kezdeményezte, amit a presbitérium meg is szavazott, és sikerre vitte nagy tervét is: elkészültek a szép, maga tervezte színes ablakok is a templomban. Az adományozók nevei máig olvashatók valamennyi ablak alsó peremén.

Az 1915. augusztus 30-i gyűlésen a világháború zajlásáról és az egyházat érintő intézkedésekről tárgyal az egyház vezetősége. Körlevélben felhívást kaptak az egyházak, hogy a hadsereg céljaira szolgáló fémek beszerzésének megkönnyítése céljából a nélkülözhető harangjaik-

ról lemondjanak.

Az okányi három harangból – amelyek 1900-ban készültek – kettőt, valamint az orgona homlokzati sípját is 1917. március 9-én a templom előtti istentiszteleten búcsúztatták. „A toronyablakból ledobott harangok döbbenetes látványát, földre zuhanását az emlékezet őrizte meg.”

1925. május 17-i díszközgyűlésen hozta tudomásul az elnök lelkész, hogy az egyház a régiekkel azonos harangot öntetett, az orgonát is teljesen rendbehozatta és az 1826-ban készült toronyóráját is kijavíttatta.

1925-ben árvíz sújtotta az egész falut és országos gyűjtést engedélyeztek. 1928-ban megépül a három oldalról körülfutó karzat, megtörténik a padok teljes cseréje és beindul a templom kazánfűtése.

1929. október 27-ére tüzték ki a templom szentelését, amelyen Dr. Baltházár Dezső püspök személyesen is részt kívánt venni. „A háborúba torkolló harmincas évek

Elek Sándor néhai okányi ref. lelkész, az „aranszajú igehirdető”, stockholmi hívünk, Maday Tünde nagypapja

Az 1927-ben országos gyűjtésből újjáépült okányi református templom

a szűkös fenntartás feladatát hozták az egyház számára. Tudjuk szájhagyományból, hogy a nagy építkező lelkész pénzbeni fizetését nem vette fel az egyháztalálkozó szegénysége és a hiteltörlesztések miatt. Népes családját a járandósági földekből és családi pótlékból tartotta fenn” jegyzi fel a presbitérium.

Elek Sándor lelkész elnököl az 1945 januári presbitéri gyűlésen, ahol a falun átviharzó háború eseményeit, főképpen az egyházat ért károkat tárgyalják. Az 1945 októberi gyűlés jegyzőkönyvét betegsége miatt már nem tudja aláírni. Betegszabadságot kér, melyet meg is kap.

1948. június 20-án megválasztják az új lelképásztort. Elek Sándor, a nagy építkező lelkész élete végéig, 1948-ban bekövetkezett haláláig 38 évet szolgált Okányban. Emlékét és érdemeit méltató sorok őrzik a presbitéri gyűlés jegyzőkönyvében.

Most, 2016 szeptemberében a stockholmi Magyar Házban megtartott református istentiszteleten szinte ünneplés keretében közt becses neve ismét elhangzott egy általam meghívott fiatal, okányi lelképásztor – Mohácsy Nikoletta – üdvözlésében. Molnár-Veress Pál és Mohácsy Nikoletta lelképásztorok együtt szolgáltak az istentiszteleten, melyen a Körösi Csoma Sándor Program ösz-

töndíjasai Tóth Luca Réka és Sándor István hegedűn és brácsán, gyönyörű muzsikával kényeztették a hallgatóság lelkét. Mohácsy Nikoletta részéről hitet megőrző, inspiráló prédikációt hallhatunk. A lelkész nő vetített képes előadásban mutatta be a mai okányi református gyülekezet élénk, aktív életét.

Ezt a stockholmi utat a nagypapa tiszteletére kívántam ajánlani a fiatal igehirdetőnek, ösztönző adományként, hogy továbbra is ilyen lendülettel vezesse híveit Okányban.

Mohácsy Nikoletta Stockholmban, a Magyar Házban tartott istentiszteleten, a helyi lelkészsel

Maday Tünde

A Generális Konvent Zárónyilatkozatából

(Folytatás a 7. oldalról) Még élénken és fájdalmasan emlékezünk országaink elszigeteltségére, az egyházak elnyomására, a keresztyén hit megvetésére. Fájjaljuk, ha a mai Európában a politikai és gazdasági közösség ereje és értelme gyengülni látszik, és sokak gondolatában inkább az egymástól való eltávolodás uralkodik a közösség ihlető ereje helyett. Látva a világ sok országában folyó keresztyénüldözéseket, ezúton is imádságra hívjuk minden keresztyén testvérünket szenvedő testvéreinkért, hogy a Szentháromság Isten óvja meg a Krisztus nevét megvalóító életét.

Látva Európában is a keresztyén értékektől való elfordulást, a közös életet megalapozó hagyományok kiüresítését, arra hívjuk a Kárpát-medence keresztyén közösségeit, országaink és Európa felelős döntéshozóit, hogy szégyenkezés nélkül legyenek a jó és helyes élet munkálói és megszilárdítói.

Így készülünk 2017-ben a reformáció 500 éves évfordulójának megünneplésére. Örülünk, hogy evangélikus testvéreinkkel közös zsinatot tarthatunk majd a jubileumi évben. Hálával emlékezünk majd a református egyház életének döntő mozzanatára is, a II. Helvét Hitvallás elfogadásának 450. évfordulójára. Erre tekintve készült el jubiláló hitvallásunk új fordítása.

Ebben az esztendőben ünnepeljük 1956 dicsőséges forradalmának 60. évfordulóját. Kérjük részegyházain-

kat, hogy emlékezzenek meg azokról a lelképásztorokról, presbiterekről, egyháztalálkozókról, akik a forradalom leverése után hátrátételt, börtönbüntetést szenvedtek, sőt életüket adták az igaz ügyért.

A Generális Konvent továbbra is imádságában hordozza az Erdélyi Református Egyházkerület küzdelmét a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumért, amelynek igazságtalan elvételét súlyos és orvosolandó sérelemnek tartjuk.

Felajánljuk segítségünket a nyári viharkárokat szenvedett gyülekezeteknek Kárpátalján, Erdélyben és Kelet-Magyarországon. Köszönjük az eddigi támogatókat, és buzdítunk mindenkit az önfeláldozásra és segítségnyújtásra.

A Generális Konvent hálás szívvel mond köszönetet a Szlovákiai Református Keresztyén Egyháznak, hogy itt, Kassán lehettünk együtt, annak az egyháznak a közösségében, ahol magyar és szlovák nyelven hirdetik az evangéliumot és dicsőítik Istent. Hitünk és küldetésünk arra szolgál, hogy örizzük meg békeességben kinek-kinek arra való lehetőségét és jogát, hogy anyanyelvén szólva, szíve teljességéből éljen Teremtő és Megváltó Istenének. Hassa át egész életünket a mi Megváltónk és hűséges kezesünk buzdítása, harcainkban vigaszul, örömeinkben örök életre tekintő bizonyosságul: „Elég néked az én kegyelmem!” (2Korinthus 12,9).

Kassa, 2016. július 6.

ISTENTISZTELETI NAPTÁR 2017. ELSŐ FÉLÉVÉRE

JANUÁR

14	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
15	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstadsvägen 21
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan
20	18:00	BORÅS	Hässleholms kka	Våglängdgatan 3
21	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjögatan 1
22	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevängstorg
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
28	12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Petersbergsgatan 32
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
29	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsvägen 2

FEBRUÁR

11	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradv. 4	úrvacsora
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1	úrvacsora
12	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21	úrvacsora
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan	úrvacsora
17	18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglängdsg.3	úrvacsora
18	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsg. 8	úrvacsora
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjög. 1	úrvacsora
19	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevángs	úrvacsora
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4	úrvacsora
25	12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Petersbrgs 32	úrvacsora
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbyg. 4	úrvacsora
26	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsv. 12	úrvacsora
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2	úrvacsora

MÁRCIUS

03	18:00	TÁNGAGÁRDE	Gyülekezeti Otth	Alapítvány IB gyűlés
04	09:00	TÁNGAGÁRDE	Gyülekezeti Otth	Küldöttgyűlés / Közgyűlés
05	10:00	TÁNGAGÁRDE	Gyülekezeti Otth	záróistentisz. úrvacsora
11	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1
12	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan
17	18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglängdgatan 3
18	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjögatan 1
19	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevängstorg
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
25	12:30	VÄSTERÅS	BARKARÖ Betel	Gotövägen 11
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
26	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsvägen 2

ÁPRILIS

01	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradv. 4	úrvacsora
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1	úrvacsora
02	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21	úrvacsora
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan	úrvacsora
07-09		HOLZHAUSEN	Protestáns Szövetség	Presbiteri Konferenciája	
08-13		HOLZHAUSEN	E.M.E. Ifjúsági Konferencia		
09	11:00	HOLZHAUSEN	Prot.Szöv. + EMEIK közös istt.		úrvacsora
14	18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglängdsg. 3	úrvacsora
15	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsg. 8	úrvacsora
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjög. 1	úrvacsora
16	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevängst.	Húsvét
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4	Húsvét
29	12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Petersbrgs 32	úrvacsora
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbyg. 4	úrvacsora
30	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsv. 12	úrvacsora
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2	úrvacsora

MÁJUS

06	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4	
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg 1	
07	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstadsv 21	
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan	
12	11:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglängdsg 3	
13	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsgatan 8	
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjögatan 1	
14	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevängstorg	
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4	
20	13:00	TALLINN	Toomkirik	Kiriku plats 1	úrvacsora
21	11:00	HELSINKI	Alppila kirik	Kotkankatu 2	úrvacsora
	17:00	TAMPERE	Kaleva kirik	Liisanpuisto1	úrvacsora
27	12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Petersbergsgatan 32	
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4	
28	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsvägen 12	
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsvägen 2	

JÚNIUS

03	11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradv. 4	úrvacsora
	17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1	úrvacsora
04	11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21	Pünkösöd
	17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan	Pünkösöd
09	11:00	BORÅS	TÁNGAGÁRDE	Gyül. Otth	úrvacsora
10	12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsg. 8	úrvacsora
	16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjög. 1	úrvacsora
11	11:00	HALMSTAD	Andersbergsska	Grönevängst	úrvacsora
	17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4	úrvacsora
17	12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Petersbrgs 32	úrvacsora
	17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbyg. 4	úrvacsora
18	11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsv. 12	úrvacsora
	17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2	úrvacsora

ISTENTISZTELETI NAPTÁR 2017. MÁSODIK FÉLÉVÉRE

TEPLOMOK /HELYEK ahol istentiszteleteinket tartjuk

BORÅS	Hässleholmskyrkan	Våglångsgatan 3
ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
HALMSTAD	Andersbergskyrkan	Grönevängstorg
HELSINGBORG	RÅÅ EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
HELSINKI	Alppila-kyrka	Kotkankatu 2
JÖNKÖPING	S:t Franciscus katolska kyrkan	Toraplan
LJUNGBY	S:t Stephans katolska kyrkan	Bolmstadsvägen 21
MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjöгатan 1
SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
STOCKHOLM	Franska Reformerta kyrkan	Humlegårdsgatan 13
STOCKHOLM	BROMMA Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
TALLINN	Toomkirik	Kiriku plats 1
TAMPERE	Kaleva-kyrka	Liisanpuisto 1
TÄNGAGÄRDE	Gyülekezeti Otthon	40-es útról Äspered felé
UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsgatan 3
VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Pettersbergsgatan 32
VÄSTERÅS	BARKARÖ Betelkapellet	Gotövägen 11
VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
VÄXJÖ	Mariakyrkan	Kungsvägen 117

Figyelem! Az itt közölt időpontok / helyszínek rajtunk kívülről okok miatt változhatnak, ezért kérjük, az esedékes istentisztelet előtt szíveskedjenek a gyülekezeti felügyelőknél, vagy internetes honlapunkon (www.keve.se) tájékozódni.

A nyári szünetben csak kivételes esetben tartunk istentiszteletet. A rendszeres szolgálatok sora júliusban és augusztusban szünetel.

SZEPTEMBER

Aug. 31-től			
01-03	BALATONSZÁRSZÓ	S.D.G.	<i>Protestáns Szövetség konferenciája</i>
03 11:00	BALATONSZÁRSZÓ	S.D.G.	<i>Záróistentisztelet</i>
09 11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
10 11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstadsvägen 21
17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan
15 18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglångsgatan 3
16 12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjöгатan 1
17 11:00	HALMSTAD	Andersbergskka	Grönevängstorg
17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
23 12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Pettersbergsgatan 32
17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
24 11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsvägen 2

OKTÓBER

07 11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradv. 4	úrvacsora
17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1	úrvacsora
08 11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21	úrvacsora
17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan	úrvacsora
13 18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglångsg. 3	úrvacsora
14 12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsg. 8	úrvacsora
16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjö. 1	úrvacsora
15 11:00	HALMSTAD	Andersbergskkan	Grönevängstg	úrvacsora
17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4	úrvacsora
21 13:00	TALLINN	Toomkirik	Kiriku plats 1	úrvacsora
22 11:00	HELSINKI	Alppila	Kotkankatu 2	úrvacsora
17:00	TAMPERE	Kaleva kirik	Liisanpuisto1	úrvacsora
28 12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Pettersbrgs 32	úrvacsora
17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbyg. 4	úrvacsora
29 11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsv. 12	úrvacsora
17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2	úrvacsora

NOVEMBER

11 11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
12 11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstadsvägen 21
17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan
17 18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglångsgatan 3
18 12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjöгатan 1
19 11:00	HALMSTAD	Andersbergskka	Grönevängstorg
17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
25 12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Pettersbergsgatan 32
17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
26 11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2

DECEMBER

02 13:00	STRÅNGNÄS	Domkyrkan	Magyar mártírok emléki.
03 11:00	LJUNGBY	S:t Stephans kka	Bolmstads 21 úrvacsora
17:00	JÖNKÖPING	S:t Franciscus kka	Toraplan úrvacsora
08 18:00	BORÅS	Hässleholmskka	Våglångsg. 3 úrvacsora
09 11:00	VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradv. 4 úrvacsora
17:00	SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansg. 1 úrvacsora
10 11:00	HALMSTAD	Andersbergskka	Grönevängtg úrvacsora
17:00	GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4 úrvacsora
16 13:00	TALLINN	Toomkirik	Kiriku plats 1 úrvacsora
17 13:00	HELSINKI	Alppila kirik	Kotkankatu 2 úrvacsora
17:00	TAMPERE	Kaleva kirik	Liisanpuisto1 úrvacsora
23 12:30	HELSINGBORG	RÅÅ-EFS-kyrkan	Missionsg. 8 úrvacsora
16:30	MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjö. 1 úrvacsora
25 11:00	STOCKHOLM	Ungerska Huset	Lövåsv. 12 úrvacsora
17:00	UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsv. 2 úrvacsora
26 12:30	VÄSTERÅS	Ansgarskyrkan	Pettersbg. 32 úrvacsora
17:00	ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbyg. 4 úrvacsora

Nyíró József

EGYSZERŰEN

Állok az ablaknál, és nézem a hóhullást. Elgyönyörködöm benne, mint a gyermek. A kucsmás tetejű hegyi házakat félig betemette a hó. Szűz, szent, szép és tiszta minden. Ember, állat alig jár az utcán. Benn ülnek a tűz mellett, s nézik a nyitott cserepes lángját. Az ablakoskákban szorongó virágok piros árnyékot hintenek a hóra. Tele van gyümölcsfával a falu. Vastagon áll minden ágon a hó, és szép a világ a sejtelmes, finom hóverésben. A hegyek, erdők fehér tömegei belevesznek a ködös égbe, a torony boldogan szédül a csendben. Nem szabad mozdulni, mikor esik a hó. Szinte bánt, mikor hallom, hogy valaki az ajtó előtt veri a csizmáját, hogy lerúgja a havat róla.

– Te vagy az, Dénes? – ismerem meg.

A Márton Károly legénykéje.

– Mit akarsz?

A kölyök szipog, s markássza a vizes sapkáját.

– Engem a vén Máté Dani bá küldött, s aszonta, hogy a tisztelendúr ebbe helybe menjen, s adja fel neki az utolsó kenetet, mert hal meg!

– Hát beteg?

– A’ kell hogy legyen – pislog fel a gyermek tisztelettel –, ha meg akar halni! Neköm az ablakon kiáltott ki, hogy szóljak bé a tisztelendúrhoz. Éppen a boltba indultam.

– Eredj csak, fiam, mindjárt megyek én is!

– Aszonta, hogy siessen! – szól vissza a gyermek az ajtóból.

Alig bírok átlábolni a havon a templomba, hogy magamhoz vegyem az oltáriszentséget s a szentelt olajokat.

Fehér karinget veszek magamra, fehér stólát a vállaimra, a fekete birétumot a fejembe nyomom.

Nincs, aki segédkezzék, de nem is kell. Meggyújtok két gyertyát az oltáron, és félig fagyott ujjakkal fordítom a szentség ház ajtaját. A kehely kiaranylik belőle. Térdet hajtok, és az ezüstszelencébe rejtem az Urat.

Egyik kezemben csengettyű, és egyet–egyed csendítve megyek végig az utcán. Néhány asszony, ember, kivel találkozom, a hóba térdel, míg elhalad mellettük az Úrjézus.

Pár perc alatt teljesen fehér leszek magam is a hótól, amely már csizmaszárig ér. A Máté Dani kapuja előtt újra csendíték, hogy hallják meg odabenn is, és készüljenek a fogadásra, de szinte megütött a guta, mikor láttam, hogy a haldokló öregember ingben–gatyában, hajdonfővel, mezítláb valami malacokat téringet a hóban.

– Menjen csak bé a házba, tisztelendúr, mert mindjárt jövök én es. Ezek a fene malacok kirontottak, s éppen csak bérekesztem.

Elkomorodom, mert szentségvívőnek nem szabad haragudnia, és elhatározom, hogy keményen megfeddem az embert, hogy a szent dologból tréfát üzött, mert halálos óráján senki se szalad mezítláb a hóban s öltözetlenül húsfokos hidegben. No, csak jöjjön be Dani bá!

Meglep, hogy a „ház”-ban minden elő van készítve az Úrjézus fogadására. Két öreg gyertyatartóban két szálacska új gyertya, az asztalon friss, szöttes fehér abrosz, tányérkában só és kenyérbél. Tudja az öreg, hogyan kell. Mire a gyertyákat meggyújtom, már jön is az öreg a futástól szuszogva, havasan, vizesen.

– Cseppet megvárakoztatám! – barátságoskodik. – Így van az ember, kinek senkije sincs.

Fát tesz a tűzre, mosolyog, de én keményen szidni kezdem:

– Tudja-e, Dani bá, hogy maga most nagy bünt követett el?

– Én ugyanbiza mivel? – álmélkodik.

– Azt hazudta, hogy halálos beteg, és idefárasztotta az Úrjézust.

Az öreg megsértődik.

– Ki mondta tisztelendúrnak, hogy én nem vagyok halálos beteg?...No, osztán effélit ne halljak!... Olyan szépen meghalok, mint a pinty.

Meghökkenem, olyan valóságos meggyőződéssel mondta.

– Honnan tudja? – kétségeskedtem.

– Azzal maga ne törődjék, csak végezze a dolgát! Éppen csak addig várjon, míg lefekszem!

Az ingéből kirázza a havat, vizes orcáit karjaival megtörüli, és komótosan bebújik az ágyba.

– Kezdheti, tisztelendúr! – figyelmeztetett kedvesen.

– Hohó! Az nem úgy megy! – riaszottam rá. – Előbb meg kell győződnöm, hogy halálos beteg-e. Addig nem szabad az utolsó kenetet feladnom! Mutassa a pulzusát! Van-e láza?

– Nincs! – ijedt meg az öregember. – Nem érzem, hogy forróságom volna.

Tényleg, a pulzusa rendes. Inkább kevesebb, mint több.

– Hol fáj? – tudakozódom.

– Nekem az égvilágon sehol sem!

– Mikor volt utoljára nagybeteg?

– Én az életben sohasem! Miért lettem volna?

– Hány esztendő?

– Hatvankettőben születtem, számítsa ki a tisztelendúr!...Miért kérdi?

Intek, hogy fogja be a száját.

– Hiszen maga olyan egészséges, mint a makk.

– Én az, Istennek hála!

– Ki mondta magának, hogy meg fog halni?

– Neköm senki sem! Tegnap óta nem is beszéltem senkivel.

– Akkor honnan sejti, hogy meghal?

Az öreg kezd haragudni.

– Én nem sejtegetek semmit. Én bizonyosan tudom, hogy meghalok...Addig tölteti az üdőt, míg itt hirtelen megmurálok, s osztán futhat a lelkem után! Végezze a kötelességét, s egyébbel ne törődjék!

– Az nem úgy van! – dühösködök. – Nekem meg kell győződnöm...

– Ha felfordultam, meggyőződhetik! – kacag mérgesen. – Appedig olyan bizonyos, hogy fél órán belül felfordulok, mint hogy Isten van az égben.

Ilyen konok biztonságot nem láttam az életben. Ez már szinte félelmetes. Igyekszem megfejteni a titkát. Mással nem tudom megmagyarázni, csak az ösztönnel. Az erdei vadak is megérik haláluk percét, és sohasem tévednek. Így lesz ezzel az öregemberrel is. Vannak efféle titkok. Mindegy. Ha már rájöttem, legalább meggyóntatom s megáldoztatom.

– Vizsgálja meg a lelkiismeretét! – mondom neki. – Adok néhány percet.

– Én készen vagyok! – azt mondja komolyan, s két ráncos, fekete kezét imádságra kulcsolja a cserge felett. – Kezdheti tisztelendúr!

A fejéhez ülök, violaszínűre fordított stólával a vállaimon, és hallgatom, hogyan ver a szó az öreg száján.

„Gyóonom a mindenható Istennek...”

Mintha kicserélték volna, a vénember egyszerre megváltozik. Hit és töredelem száll lelkébe, orcája elkomorodik, és fenséges alázattal lép Isten színe elé. A kicsi paraszthajlékot is betölti a szentség illata és hangulata. Elmélyül egyszerre benne minden, a tűz is csak remegve mer égni a tűzhelyen, a vén pohárszék alázatosan meghajtja fejét, a virágok elsápadnak az ablakban a félelemtől, és minden érzi, hogy itt van Krisztus.

Az öregember apadt, mély, vörös szemgödrei-ben két nagy, színtelen könnycsepp támad az örömtől, mikor magához veszi az Urat.

– Legyen hála az Istennek, hogy megérhetém! – áldázdók.

Magam is meghatva élvezem örömét, és érzem a kegyelem gyönyörű, meleg perceit.

– Ha állapota rosszabbra fordul – mondom az öregembernek –, a szent kenet szentségében is részeltetem.

Riadtan, szinte kétségbeesetten ragadja meg a kezemet.

– Csak nem akar anélkül hagyni?! Adja fel most!

Némán rázom a fejemet, hogy nem lehet. Az egyház parancsa világos. Nem tehetem!

– A lelkire tudná venni, hogy anélkül menjek a másvilágra! – igyekszik rám ijeszteni Dani bá.

– Nem megy maga még a másvilágra! – mosolygok.

– Én bizonyosan igen! – kiáltja türelmetlenül az öreg, és felfogott kézzel kezd kérlelni. Teljesen megalázza magát, füt-fát ígér, rémült és reszket, tökéletesen odavan, hogy a szent kenet szentsége nélkül kell Isten elé állania. Még sírva is fakad. Mindenre kér, ami szent, nagy előttem. Nem lehet kitérni előle. Elhatározom, hogy feltételesen részesítem a haldoklók szentségében.

Az öreg székel megremeg a boldogságtól, amikor a két ujjam között tartott vattát meglátja, szentelt olajtól fénylő ujjam homlokához közeledik, és lelkébe hullanak a szertartás szép igéi:

”Ezen szent kenet és az ő legkegyelmesebb könyörületessége által bocsássa meg neked az Isten, amit látás által vétkeztél...

...amit hallás által...

...amit szaglás által...

...amit ízlelés és beszéd által...

...amit érintéssel, járással és ágyék által...”

A bűn hét kapuja: a szemek, fül, orr, száj, kezek, lábak és ágyék megtisztulnak.

Percekig nem tudtunk szólni a meghatottságtól, sem ő, sem én. Tekintete kitéved az ablakon a néma, szép havas világba.

– Szép időt kaptam! – azt mondja nyugodtan.

A másvilági úthoz kapott szép időt. Tiszta gusz-tus a lelkének ilyen fehérségben, tisztaságban elszállni. Így gondolja. Még porszem sem hull a szárnyaira.

Félve rápillant az órára, és azt mondja:

– Még van egy fertályóráám!

Legyintek, hogy bolondokat beszél, sőt vakmerőség, Isten ellen való vétek, amit mond. Figyelmeztetem is rá, de ő csak int, hogy tudja, amit mond.

– Honnan tudja? – csattanok fel, mert ami sok, az sok.

Mégis elhatározza, hogy megmondja.

– De nehogy valakinek szóljon a tisztelendúr!

– Dehogyan szólok!

– Hajoljon közelebb!

Odahajolok, és csak azután suttintja meg:

– Tegnap éccaka itthon volt az asszony.

– Az asszony? – lepődöm meg.

Az öreg bólint.

– Éppen úgy ült a fejemhez, mint a tisztelendúr...

Kétszer is megszólított, míg felébredtem.

–Tán nem te vagy, Rózsi?

– Az én! – aszondja.

– Hát hazajöttél?

– Haza.

– Jól tetted! – örvendeztem neki.

Tizenhét esztendeje, hogy meghót, azóta egyszer sem volt itthon. Hát hogyan örvendeztem volna.

–Tedd kényelembe magad! – mondom.

– Sokáig nem ülök – azt mondja –, vissza kell mennem.

– Hát mi jóban jársz? – kérdezem.

– Csak figyelmeztetni akarlak – aszondja –, hogy készülhess, mert a te időd is elérkezett... Neked es jönnöd kell!... Holnap délelőtt tizenegy órakor meghalsz.

– Nono! – ijedtem meg. – Azt te honnan tudhatod?

– Szamár embör kérdez effélit – szidott meg.

– Aztán muszáj menni? – vakartam a fejemet.

– Muszáj.

– Az elég baj. Dolgom lett volna.

– Eleget kínlódtál az életben! – vigasztalt az asszony. – Neked es ideje, hogy megnyugodj.

– Tiszta igaz! – mondom. – Köszönöm, hogy szóltál!

– *Nincs mit!*

Hirtelen egyet–mást el is rendezett a házban. A ládából kikereste a hálóingemet, megparancsolta, hogy az innapi harisnyámat húzzam fel, a csizmám legyen jól kivikszolva, mosdjam meg, beretválkozam meg, s úgy készítsem elő magamat, mintha a templomba mennék, hogy ne valljon szégyent velem a másvilágon.

– *Bízd csak reám!* – nyugtattam meg. – *Hát már mész es?* – kérdeztem, mert láttam, hogy készülődik.

– *Itt az ideje!* – aszondja. Az ajtóból még visszazólott: – *Aztán amit mondtam, ne felejtsd el.*

– *Szóval tizenegykor!* – mosolygok az egyszerű-

ségén, mert az ilyen öreg emberek szellemileg rendszeresen meggyengülnek. Nem is tartottam érdemesnek, hogy balhitéből kiábrándítsam.

– *Én megyek is Dani bá!*

Illedelmesen megköszönte, hogy vele fáradtam, kért, hogy ha kimentem, a kaput jól húzzam be a kilincsbe, s osztán szép prédikációt mondjak fölötte.

Azzal falnak fordult, s elszenderedett.

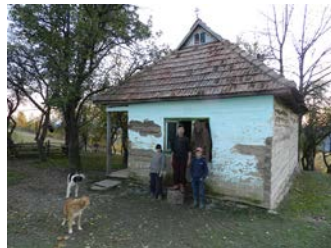
Nem telt bele fél óra, s már harangoztak az öreg Dani bá lelki üdvösségéért.

Ne legyen Nyirő József a becsületes nevem, ha nem így történt!...

HA ENNÉL TÖBBET IS VAN MÓDOTOKBAN SEGÍTENI

Kedves barátok, ismerősök és ismeretlenek!

Most történt, karácsony előtt, advent szent ünnepében, amikor minden a szeretetről kéne szóljon, s amikor mégis az embertelenség mutatja meg rideg és fagyos arcát. Itt, a Keleti-Kárpátok egyik átjárójában, az Úz völgyében fekvő Csinód-telep havasi tanyavilágában élt /még él/ egy csángó család, akiket a rokonok advent első vasárnapján kiraktak az útra! Azaz hajléktalanná váltak a széljárta hegygerincen, erdők-legelők közepette, 1200 méter tengerszint feletti magasságban! Egyik volt kedves tanítványom, Ruszu Péter és édesapja Gysuzi, valamint a szellemi fogyatékos Katika, a legeldugottabb tanyán egy harminc négyzetméteres házikóban húzták meg magukat, ahol nincs se víz, se áram. Az édesanyát egy éve decemberben veszítették el. Temetését is csak a mi anyagi segítsé-

günkkel tudták megoldani. A múlt telet baráti körünk támogatásával vészelték át, most viszont már fedél sincs a fejük fölött! Gysuzi nagynénje ugyanis úgy intézte az örökösödési papírokat, hogy ezt a szerencsétlen embert kizárta az ordító szegénységet jelentő „mindenéből”, és most, advent első vasárnapján minden ingóságukat kidobálva a házból, őket fejszével elkergették! A házra lakat került, de lelakatolták az istállókat is, így kevés kis állatkájuk is szélnek eresztve csángál hegyre fel, völgybe le. Egyedül egy valamirevaló disznajukat rekesztették be valami sebtiben összetákolalt pajtába, de mert a baj soha nem jó egyedül, egyik októberi

szombatn a medve kiemelte onnan, attól is megfosztva őket. Amióta lakat van a rokonok által egyébként nem lakott házon, hogy meg ne fagyjanak, a ház egyik résznyire nyitva maradt ablakán járnak ki-be. Nemrégiben ismét segítettünk rajtuk egy tartalmas élelmiszercsomaggal, amelyet jótét lelkek segítségével tudtunk összeállítani. Soha nem láttam még embert, gyermeket annyira örülni, mint azon az estén, amikor az ablakon át beadogattuk az élelmiszeres dobozokat!

Amit megtehetünk, a tövábbiakban is megtesszük értük, de imádkozom is, hogy oldódjék meg nehéz helyzetük. Titeket is kérlek, mondjatok el értük egy imát, s ha ennél többet is van módokban segíte-

ni, tegyétek meg! Köszönöm a család nevében.

*Nagy Erika tanítónő
Csinód, Úz-völgye*

Szentmártoni János

Befejezhetetlen vers önmagunk állásáról

Van aki meghalt bennem, van aki rabszolga lett,
 van aki elkallódott, akár egy amulett,
 van aki máig bolyong, hajóról hajóra száll,
 állomások füstködében kiraboltan áll,
 folyton a tengert nézi, alkonyát holnapoknak,
 meghurcolt szíve fölött vitorlák lobognak,
 van aki útra vált belőlem, és van aki nem,
 aggódva figyel, mit épít a szerelem,
 van aki kispályán füvet nyír, és pénzt keres,
 van aki titokban verset ír, és érdekes,
 van aki gyermek még, s van aki gyermeket nevel,
 magában kuncog, ha lánya visszafelesel,
 van aki levest főz, és megteríti az asztalt,
 van aki sompolyog, a sokszor elmarasztalt,
 helyét nem lelő, álruhába rejtett idegen,
 kivel ha szembefordulsz, csak néz rád hidegen,
 van aki tud még sírni, van aki elfelejtett,
 nevetni kevesen csak, lázadni ne engedd
 egyiket sem, hajaj, mert már nincs mi ellen égni,
 bizonytalan emlékekért homályba lépni
 meg hasztalan: kétes hősből fehér bohóc válhat,
 míg pirosorrú álmai közt elhintáztat,
 van aki szétszóródott, van aki csőre töltve,
 van aki világít még, világvégi körte,
 van aki sötétben áll, feldúltan, mint a foglyok,
 s nem segítik sem utcalámpák, sem koboldok,
 van aki rácsokat fest, s van ki repülni vágyik,
 van aki örül, ha eltántorog az ágyig,
 van ki börtönben ül, van akit eltört a másik,
 van ki csöndben él, s éjjelente fölszikkázik,
 kezében karibi telefon: óriási kagyló,
 van ki álmából kitekint s beleszól: halló,
 van ki nem ért semmit, s van ki mindent megmagyaráz,
 van ki kihült rég, s kiben nem hagy alább a láz,
 van aki újrakezdi, de van aki eltemet,
 és szomorkodva elhordja majd az ingemet...

van aki meghalt bennem, van aki most kezd élni,
 van akit soha nem sikerült elcserezni,
 van akit olcsón kaptam, és van aki megszökött,
 ki madárdalruhába, napfénybe öltözött,
 van ki nagyon hiányzik, van aki egyáltalán,
 van aki Lucifert játszik Isten oldalán,
 van aki elárult, van aki megküzdött értem,
 s hogy itt vagyok még köztetek, lám, nem nagy érdem,
 van aki eltaknyolt végleg, van aki talpra állt,
 van ki füttyörészve zsebrevágta a halált,
 van ki bírná még ezt a verset, s van aki fárad,
 s mielőtt újrakezdi, megaludna nálad,
 van aki összezárt szájjal él, s van ki énekel,
 van akit semmi, s van akit minden érdekel,
 van kire fölnézek, de van aki hitványabb lett,
 van aki Drogo, Ulysses, Ripolus, Hamlet,
 van aki elítél hétfőn, kiszolgál kedden...
 s van akit harminc év alatt észre se vettem...

DR. SEBESTYÉN GÁBOR 70 ÉVES

November 10-én töltötte hetvenedik életévét Dr. Sebestyén Gábor, stockholmi gyülekezetünk felügyelője, egyben országos főfelügyelőnk, akit születésnapja alkalmából családtagjai, közeli ismerősei és barátai köszöntöttek. Kedves és örömteli volt együtt lenni Tángagárdei Gyülekezeti Otthonunkban a közletről és távolból érkezettekkel, s hallgatni a felelevenített gyermek- és ifjúkor emlékeit, a családi történeteket, a legendás tordai városi tanácsról szóló anekdotákat, közösen megélt történelmünk gyakran fájó, máskor örömteli élményeit. Egyházi közösségünk egészének nevében kívánjuk: Isten éltesen sokáig, drága barátunk, szeretett Gáborunk!

új kéve

ISSN 1400-8998

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség lapja
 Az Északon élő magyarok ökumenikus fóruma
 (Ungerska Protestantiska Samfundets tidning
 Ungrarnas ökumeniska forum i Norden)

Megjelenik évente 4 szám
 (Utkommer 4 nummer per år)

Nr. 3-4 árgång XXIV. évfolyam 3-4. szám
December 2016 december
 Felelős kiadó (Ansvarig utgivare)
a Protestáns Egyháztanács (Kyrkorädet)

Szerkesztő (Redaktör)

Molnár-Veress Pál
 S-523 98 HÖKERUM Tángagárde 136
Mobil: +46-70-602 29 68

E-mail: tgparokia@gmail.com
Honlap (Websida): www.keve.se

Nyomda: Graphic City Trading AB
 Borås, N. Långgata 47 Tel: +46-33-123 087
 Példányszám (Uppлага)
 900

Egyházfenntartási járulékat fizető tagjainknak
 a lapot ingyen küldjük.
 Az Új Kéve iránt érdeklődő más olvasóinkat kérjük,
 tájékoztatásért forduljanak a Lelkészi Hivatalhoz:
 523 98 HÖKERUM, Tángagárde 136
 Mobil: +46-70-602 29 68

Egyházi Közösségünk Plusgiro számlaszáma:
Ungerska Protestantiska Samfundet

Plusgiro 602047-3

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség
 Gyülekezeti Otthona
TÁNGAGÁRDE

az Egyházi Közösség által létrehozott
TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
 (Stiftelsen Tángagárde Församlingsgård) kezelésében áll.

A Gyülekezeti Otthon címe:
 523 98 HÖKERUM Tángagárde 136
Mobil: +46-70-602 29 68

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
 az Egyháztanács által kinevezett
INTÉZŐBIZOTTSÁG vezeti.

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
 INTÉZŐBIZOTTSÁGÁNAK
 gyakorlati kérdésekkel megbízott tagja
BÁN FERENC
 400 60 GÖTEBORG Box 6112
 Mobil: +46-73-248 00 11
 E-mail: ferenc@earthling.net

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
 pénztárosa
GAAL IMRE
 561 48 HUSKVARNA Ollonborrvägen 6
 Tel: 036-13 45 72 Mobil: +46-70-362 45 72
 E-mail: imre.gabriella@telia.com

A Tángagárde Alapítvány Plusgiro számlaszáma:
Stiftelsen Tángagárde Församlingsgård

Plusgiro 25534-9

**MÁS ÉSZAKI / BALTI ORSZÁGOKBAN
 ÉLŐ MAGYAR GYÜLEKEZETEK
 MEGBÍZOTT VEZETŐI**
 (A szolgálatot alkalmanként meghívott lelkész végzi)

ÉSZTORSZÁG – Tallinn
BÁN ISTVÁN
 EE-75326 KARLA Ra vald, Harjumaa
 Lodjapuu tee 10-1 Mobil: +372-50-696 42

FINNORSZÁG – Helsinki – Tampere
NAGY GÁBOR
 SF-10300 KARJAA Kauppiaankatu 32
 Tel: +358-19231242 Mobil: +358-40-960 75 59

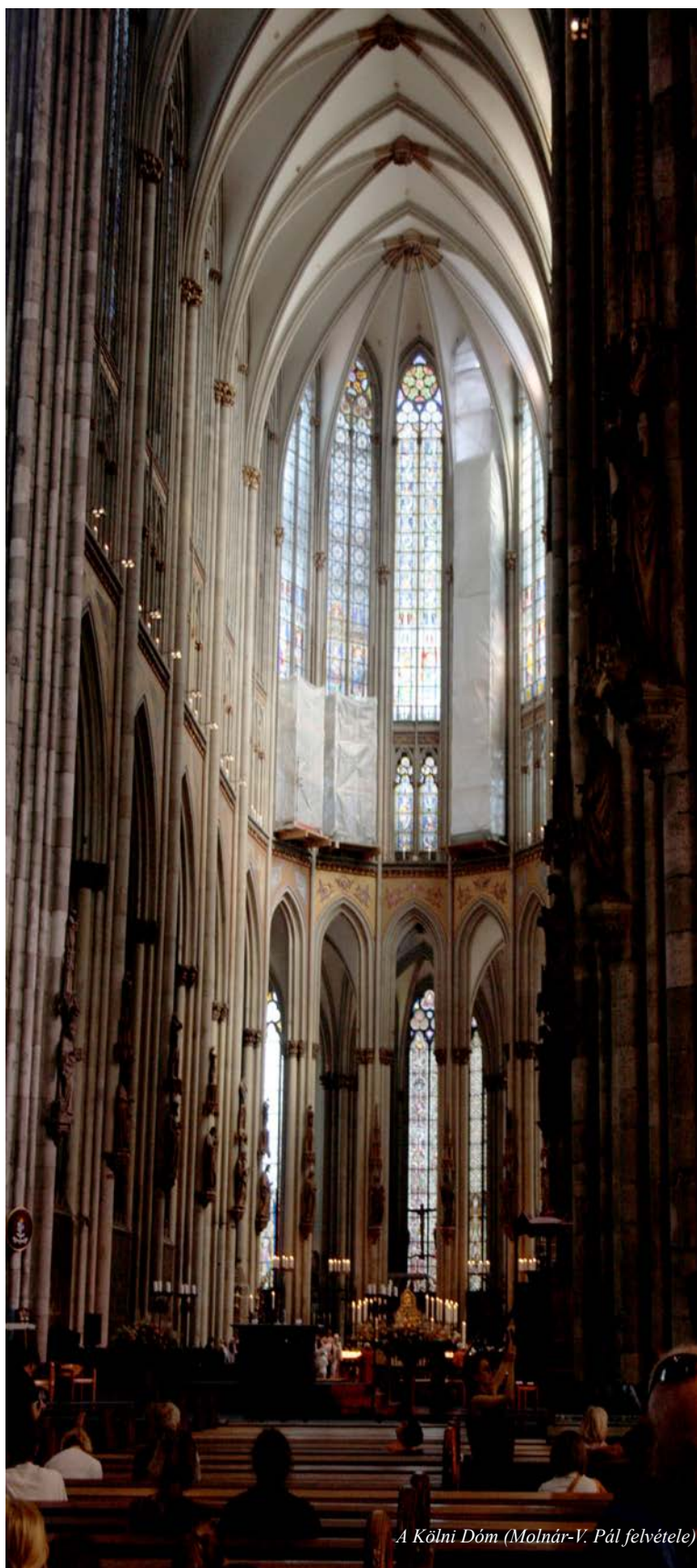
Hálátelt szívvel mondunk köszönetet minden hívünknek és barátunknak, akik áldozatkész-séggel és önzetlenséggel, szellemiekben, erkölcsiékben és anyagiakban támogatották fennmaradásunkat és működésünket.

Kérjük, továbbra is támogassák a magyar gyülekezeti munkát, tudva, hogy amit tesszünk, azt közös jövőnkért tesszük.

Istent kérjük, hogy kezeink munkáját tegye maradandóvá.

Áldott karácsonyi ünnepeket és eredményes, békés, boldog új esztendőt kívánunk híveinknek, az Új Kéve olvasóinak!

A Svédországi Magyar Protestáns Gyülekezetek
Egyháztanácsa

A Kölni Dóm (Molnár-V. Pál felvétele)